Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

● № 143 (10.139). ● 1991 йил 26 июль ● жума ● Баҳоси 8 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ИШ БОШЛАДИ

Партия дастури лойиҳасини муҳокама қилиш 25 июлда Москвада иш бошлаган КПСС Марказий Комитети Пленуми кун тартибидаги асосий мавзудир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби, партия XXVIII съездида сайланган КПСС Дастури лойиҳасини тайёрлаш комиссиясининг раиси М. С. Горбачев Пленумда маъруза қилди.

Пленум ишида КПСС Марказий Назорат комиссиясининг аъзолари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, республика, вилоят ва округ партия комитетларининг биринчи котиблари, Қуролли Кучлардаги КПСС партия комитетларининг котиблари, КПСС Дастури лойиҳасини тайёрлаш комиссиясининг аъзолари қатнашмоқдалар. (ТАСС).

КПСС Марказий назорат комиссиясининг пленуми тўғрисида

АХБОРОТ

1991 йил 24 июль куни КПСС Марказий назорат комиссиясининг пленуми бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитетининг бўлажак пленумида КПСС Дастури лойиҳасининг муҳокама қилиниши юзасидан КПСС Марказий назорат комиссияси раиси вазифасини бажарувчи Е. Н. Махов ахборот берди. КПСС XXVIII съезди номига тушган шикоятлар, аризалар ва хатларни кўриб чиқиш якунлари чиқарилди.

Пленум КПСС Марказий назорат комиссиясининг «Коммунистларнинг конституциявий ҳуқуқлари, шон-шарафи ва қадр-қимматини ҳимоя қилайлик» деб номланган баёнотини қабул қилди, бу баёнот партия матбуотида эълон қилинади.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

КПСС Марказий назорат комиссиясининг

БАЁНОТИ

КОММУНИСТЛАРНИНГ КОНСТИТУЦИЯВИЙ ҲУҚУҚЛАРИ, ШОН—ШАРАФИ ВА ҚАДР-ҚИММАТИНИ ҲИМОЯ ҚИЛАЙЛИК

Жойлардаги ишлар аҳволининг таҳлили, шунингдек КПСС Марказий Назорат комиссиясига ва Марказий Комитетига тушган хабарларнинг далолат беришича, мамлакатнинг бир қанча минтақаларида «Жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги СССР Қонуни, СССР Президентининг Литва, Арманистон, Грузия юзасидан чиқарган фармонлари ва инсон эътиқодлари ҳуқуқларини, турли партия ва ҳаракатларга мансублигини кафолатлайдиган бошқа қонун ҳужжатлари бузилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг «Литва ССРдаги ғайридемократик ҳужжатлар ва инсон ҳуқуқлари бузилаётгани тўғрисида»ги баёноти, КПСС Марказий Комитети котибиятининг «Украина ССР ғарбий вилоятларида коммунистларни таъқиб қилиш фактлари ҳақида»ги қарори мамлакатда авж олиб бораётган жангари антикоммунизмнинг янги даврасини тўхтатиб қола олмади. Демократик шиорлар ва ислоҳотларга даъватлар ниқоби остида ҳаддидан ошган кучлар бирикиб олмоқдалар. Улар ижтимоий тузумни ўзгартиришга қарши турган асосий куч бўлмиш КПССни яккалаш ва тақиқлаш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Бир қанча республикаларда СССР қонунларига, инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро пактларга хилоф бўлган қонунлар, фармонлар ва бошқа меъёрий ҳужжатлар қабул этилмоқда. Сиёсий сабаблар билан касб эгаллаш ва хизмат лавозимларида ишлашни тақиқлаш жорий этилмоқда. Ўзгача фикрни бостириш учун турли ғайриконституциявий тузилмалар вужудга келтирилмоқда.

Коммунистлар ижтимоий камситилаётганини, уларга руҳий ва жисмоний дағдаға қилинаётганини, улардан шафқатсизларча ўч олинаётганини кўрсатувчи кўпгина фактлар бор. Чунончи, 1991 йил январида Калуга шаҳрида КПСС аъзоси, вилоят «Знамя» рўзномасининг муҳаррири И. И. Фомин экстремист қўлида ҳалок бўлди. 1990 йил мартида коммунист, Арманистон Олий Кенгашининг депутати, Аштарак район партия комитетининг собиқ котиби М. О. Хачатрян оиласи бошига фожиа тушди. Унинг беш оила аъзоси, шу жумладан балоғатга етмаган икки гўдак ўз уйида ўлдирилди.

Шу йили Грузия Компартияси Ахмета район комитетининг биринчи котиби А. Г. Сасадзишвили, Доғистон вилоят партия комитетининг аъзоси Б. А. Қосимов, Украина Компартияси Ровно район комитетининг биринчи котиби А. И. Левкович квартираларига қуролли ҳужум қилинди. Мари вилоят партия комитети аъзоси, Мари АССР Вазирлар Кенгашининг раиси Г. С. Петров, Литва Компартияси Акмяне район комитетининг биринчи котиби И. И. Василевич ва бошқалар жисмоний таҳқирланди.

Айрим минтақаларда КПССга қарши кайфиятдаги раҳбарларнинг тазйиқи билан бошланғич, цех партия ташкилотларини асоссиз равишда тарқатиб юбориш, парткомларни корхоналар ҳудудидан чиқариб юбориш ҳоллари тез-тез учраб турибди. Донецк, Кемерово, Самара, Свердловск ва бошқа баъзи вилоятларнинг корхоналарида шундай фактлар содир бўлди.

«Жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги СССР қонунига, СССР Президентининг тегишли фармонларига хилоф равишда КПСС район ва шаҳар комитетларидан тегишли бинолар ва автомобиль транспортини зўравонлик билан тортиб олаётган айрим идоралар ва мансабдор шахсларнинг хатти-ҳаракатига ҳуқуқий баҳо берилмаяпти. Арманистон, Грузия, Молдова, Литва, Латвияда, Украинанинг Ғарбий вилоятларида шундай фактлар қайд этилди. «Саюдис»нинг Паневежис район Совети Литва ҳукуматига умуман КПСС ташкилотларини жиноий ташкилотлар деб ҳисоблаб, уларнинг ҳаёт фаолиятини бутунлай қамал қилиш чораларини кўришни таклиф этди.

Мана шуларнинг ҳаммаси аввало СССР ва республикалар ҳокимияти давлат тузилмалари, уларга бошчилик қилаётган мансабдор шахслар ғайриконституциявий хатти-ҳаракатларнинг пайини қирқиш, мамлакат барча фуқароларининг, шу жумладан КПСС аъзоларининг ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш юзасидан зарур чора-тадбирларни ўз вақтида кўрмаганликлари сабабли содир бўлди.

КПСС Марказий Назорат комиссияси ғайрикоммунистик жазавага, фуқароларнинг мавжуд қонунларга зид келмайдиган сиёсий фаолият билан шуғулланиш ҳақида СССР Конституциясида кафолат берилган ҳуқуқлари бузилишига қатъиян қарши чиқади.

КПСС Марказий Назорат комиссияси РСФСР Президентининг РСФСР давлат идораларида, муассасаларида ва ташкилотларида сиёсий партиялар ва оммавий жамоат ҳаракатларининг ташкилий тузилмалари фаолиятини тўхтатиш ҳақидаги фармонини ғайриконституциявий, ғайридемократик ҳужжат, деб ҳисоблайди.

КПСС Марказий Назорат комиссияси СССР Олий Кенгашига ва Президентига, мустақил республикаларнинг парламентларига мурожаат этиб, сиёсий эътиқодларидан қатъий назар ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш учун ўз ваколатларидан тўла-тўкис фойдаланишга чақиради.

Биз умид билдириб айтамизки, СССР Конституциявий Назорат Комитети, СССР Олий суди, СССР прокуратураси, СССР Ички ишлар вазирлиги ва СССР Адлия вазирлиги СССР Конституциясига, «Жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги қонунга оғишмай риоя этилиши, сиёсий сабаблар билан фуқароларни таъқиб қилишнинг ҳар қандай фактлари пайини қирқиш, уларнинг эътиқод ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, партияга ва бошқа жамоат бирлашмаларига тегишли мол-мулкни муҳофаза этиш юзасидан зарур бўлган барча чораларни кўрадилар.

Марказий Назорат комиссияси КПСС аъзоларининг фуқаролик ҳуқуқларини, шон-шарафи ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш учун барча қонуний йўллардан фойдаланадиган партия ташкилотларини, уларнинг партия комитетларини ва назорат органларини қўллаб-қувватлайди.

КПСС Марказий Назорат комиссияси ҳисоблайдики, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, котибияти маҳаллий тажрибадан фойдаланиб, коммунистларнинг конституциявий ҳуқуқлари, шон-шарафи ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш юзасидан партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари учун тавсияномалар ишлаб чиқиши лозим.

Биз партиянинг барча соғлом кучларини жипслаштириш орқалигина ғайрикоммунизм кампаниясини тўхтатиб қола оламиз, мамлакатдаги демократик ислоҳотларнинг муваффақиятини таъминлай оламиз, кўп миллатли Ватанимизнинг яхлитлигини сақлаб қола оламиз.

СССР Вазирлар Маҳкамасида

УЛЬЯНОВ ВА БИШКЕК СУВОРОВЧИЛАР ҲАРБИЙ БИЛИМ ЮРТЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ёшларнинг СССР Қуролли Кучлари ҳарбий ўқув юртларига киришга, сўнгра офицер унвонида ҳарбий хизмат қилишга тайёргарлигини яхшилаш мақсадида СССР Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилди:**

В. И. Ленин номли Ульянов олий танк командирлари билим юрти 1991 йилда В. И. Ленин номли Ульянов суворовчилар ҳарбий билим юртига айлантирилсин.

1992 йилда рус тили чуқур ўргатиладиган ва ҳарбий физкультура тайёргарлиги кучайтирилган Бишкек махсус интернат мактаби базасида Бишкек суворовчилар ҳарбий билим юрти ташкил этилсин.

Қирғизистон республикасининг ҳукуматига Бишкек махсус интернат мактабини ривожлантириш режасига мувофиқ иншоотлар қурилишини туғаллаш ва 1992 йилда шу интернат мактабнинг бутун ўқув-моддий базасини СССР Мудофаа вазирлигига топшириш тавсия этилсин.

СССР Вазирлар Кенгашининг 1980 йил 8 сентябрдаги «Суворовчиларнинг ҳарбий, нахимовчиларнинг ҳарбий-денгиз ва ҳарбий музика билим юртлари тўғрисида»ги 769-сонли қарорига қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

а) 1-банднинг биринчи абзаци қуйидаги таҳрирда баён қилинсин:

«1. Белгилаб қўйилсинки, СССР Мудофаа вазирлигидаги ишлаб турган Бишкек, Қозон, Киев, Ленинград, Минск, Москва, Свердловск, Тверь, Ульяновск, Уссурийск суворовчилар ҳарбий билим юртлари ва нахимовчиларнинг Ленинград ҳарбий-денгиз билим юрти СССР Қуролли Кучлари ҳарбий ўқув юртларига кириш учун ёшларни тайёрлайди».

ТАШРИФ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Жумҳурият вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов бошчилигидаги Ўзбекистон ССР ҳукумат делегациясининг ХХР Шинжонг-Уйғур Мухтор районига ташрифи давом этмоқда. Делегация Шинжонг-Уйғур Мухтор районида район халқ ҳукумати раиси Т. Давоматнинг таклифига мувофиқ меҳмон бўлиб турибди.

Ташрифнинг дастлабки куни — 23 июлда делегацияни Т. Давомат қабул қилди, дўстона суҳбат бўлди. Т. Давомат Шинжонг-Уйғур Мухтор районида ҳукумати номидан ўзбекистонлик меҳмонларни самимий қутлади. У районда олиб борилаётган ислоҳотлар тўғрисида батафсил ахборот берди, жумладан, «очиқ эшиклар» сиёсати тўғрисида гапирди. Ҳукумат бошлиғи ҳозирги ташриф Ўзбекистон билан Шинжонг-Уйғур Мухтор райони ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, дўстона алоқалар ҳамда ҳамжиҳатликни чуқурлаштиришда муҳим аҳамият касб этишига ишонч билдирди. Иқтисодиёт, савдо, фан, техника соҳалари ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик тўғрисида битим тузиш нияти билдирилди.

Ш. Р. Мирсаидов Т. Давоматга самимий қабул учун миннатдорчилик билдирди, Ўзбекистон халқларидан Шинжонг-Уйғур Мухтор райони халқларига дўстона салом топширди, қайта қуриш жараёнларининг бориши, жумҳурият иқтисодий мустақиллигини шаклланиши тўғрисида гапириб берди. ХХР Шинжонг-Уйғур Мухтор райони билан Ўзбекистон табиий захираларга бой, катта иқтисодий ва ақлий имкониятларга эга эканлиги таъкидланди. Бу эса ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш учун жуда муҳимдир.

Ташриф давом этмоқда.

(ЎзТАГ).

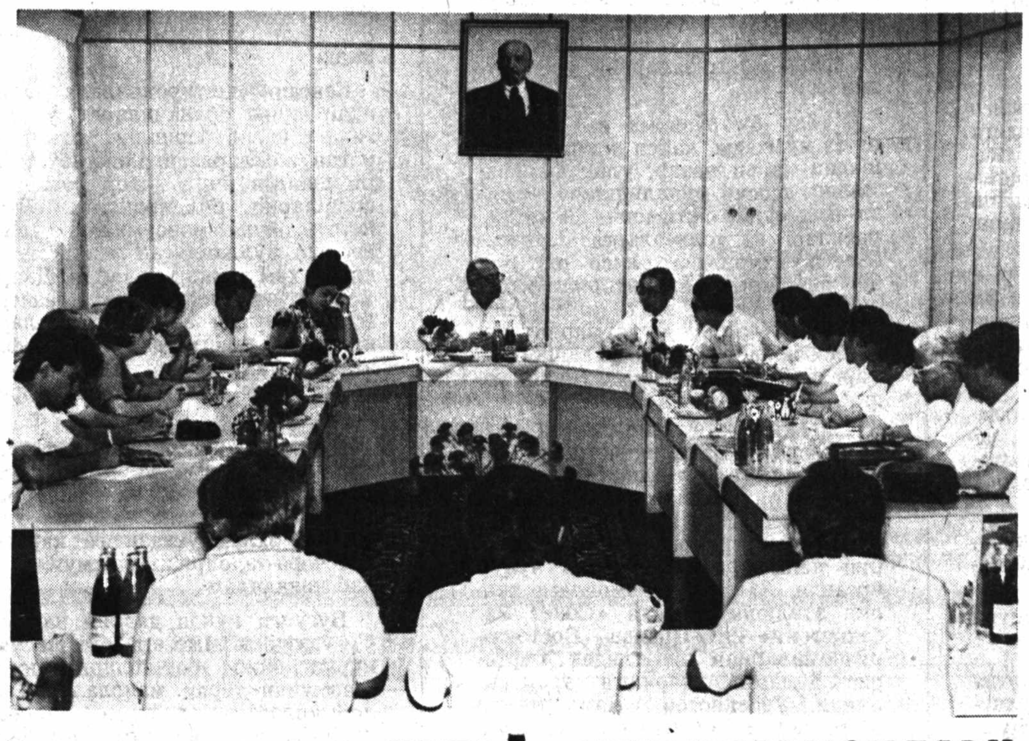

ХИТОЙ ИШБИЛАРМОНЛАРИ —МЕҲМОНИМИЗ

ТОШКЕНТ ишбилармонлар учрашуви тугагандан кейин шаҳримизга келаётган хорижий мамлакатлар ишбилармонлари сони кўпаймоқда. Куни кеча вилоятимизга хитойлик бир гуруҳ кордононлар ташриф буюришди. Улар Ўзбекистон чет эл мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа ўрнатиш жамияти таклифи билан келишган эди. Делегацияга Пекиндаги «Фагжань Даша» компаниясининг бош директори Сю Чаньюй раҳбарлик қилмоқда. Унинг таркибида Хитойнинг олтита вилоятидаги корхона ва компаниялар раҳбарлари бор.

Шу делегация Тошкент вилоят ижроия қўмитасида қабул қилинди. Унда вилоят ижроия қўмитаси раисининг муовини, вилоят режа қўмитаси раиси А. Валиев меҳмонларни табриклаб, Тошкент ва вилоятимизнинг тарихи, унинг табиий бойликлари, иқтисодиёти, ишлаб чиқариш корхоналари ҳақида қисқача маълумот берди. Ўз навбатида Сю Чаньюй ҳам сўзга чиқиб, серқуёш Ўзбекистонда яхши кутиб олинганликлари учун миннатдорчилик билдирди ҳамда ўзи билан бирга келган ишбилармонларни таништирди. Расмий таништиришдан сўнг қўшма корхоналар ташкил этиш ва вилоятимизда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўллари ҳақида қизғин мунозара бўлиб ўтди. Икки томон бир-бирига бу ҳақдаги ўз фикр-мулоҳазаларини баён этди. Учрашувдан кейин унинг иштирокчиси, Ўзбекистон давлат «Радиоэлектроника техприбор» концерни вакили Ҳ. Жабборов билан суҳбатимизда у шундай деди:

— Жумҳуриятимизда телевизор кинескопини ишлаб чиқарадиган корхонамиз йўқ. Агар хитойликлар бу ишда ёрдам беришса айни муддао бўларди. Бунинг учун кинескоп тайёрлайдиган қўшма корхона очсак, бизга ҳам, уларга ҳам фойда келтирарди.

Учрашувга келганлар «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси таклифи билан Хитойдаги Саньшань чинни заводи экспорт бошқармасининг бошлиғи Го Хуа Ангрен кўмир конида қазиб чиқариладиган иккиламчи хомашё — каолин лойи намунасини ўзи билан бирга олиб кетди, унинг чинни буюмлари тайёрлашга ярокли эканлиги текширилади.

Учрашувда қатнашган хитойлик меҳмонлар Тошкент вилояти қатор корхоналари ва идоралари раҳбарларининг Хитой фирмалари билан биргаликда барпо этилажак қўшма корхоналар ҳақидаги таклифлари асосида ўз юртларида турдош корхоналар билан алоқа боғлашлари, бу таклифларни албатта уларга етказажакларини айтдилар. Учрашув дўстона вазиятда ўтди.

Даврон АҲМАД.

● СУРАТЛАРДА: хитойлик ишбилармонлар билан учрашувдан лавҳалар.

МУАЛЛИФ суратлари.

СССР ПРЕЗИДЕНТИГА, СССР ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИГА, ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ ҲУКУМАТЛАРИГА

ОЧИҚ ХАТ

Мамлакат даврий матбуоти ва китоб нашр этиш соҳасида юз берган ишларнинг аҳволини кўриб чиқиб биз жиддий ташвиш ва хавотирлик билдирамиз.

Матбаа ишлаб чиқариши ҳажми қисқармоқда, кўпгина давлат нашрлари ёпилиб қолиши чинакам хавфи вужудга келмоқда, кўпгина газеталар ва журналлар чиқишининг тўхтаб қолиши хавфи бор.

Қоғоз нархининг назоратсиз қимматлашуви, даврий матбуотни етказиб бериш ва тарқатиш хизмати қийматининг бир неча баравар ошганлиги, барча полиграфия материаллари тақчиллиги кескин кучайганлиги, полиграфия саноатида иш ҳақининг камлиги ва ундан малакали ходимларнинг кетиб қолаётганлиги, полиграфия машина-ускуналарининг емирилиб, эскириб қолганлиги ҳамда давлат ўз вақтида ёрдам бермаса ва фавқулодда чоралар кўрмаса бу машина-ускуналарни янгилаш, алмаштириш имкониятларининг тобора камайиб кетаётганлиги жамият, унинг маданияти ҳамда ошкораликни таъминлаш учун ҳалокатли оқибатларга олиб боради.

1941 йилдан буён биринчи марта ўқувчилар 500 миллионта китобни кам олдилар, уларнинг орасида 100 миллиондан кўпроқ болалар китоблари бор. Бетартиб тижорат тазйиқида китоб ва журнал-газета нашриётлари ўзларининг маданий билим бериш ва ижтимоий вазифаларини бажаришга қодир бўлмай қолди. Яқин вақт ичида жамият дарсликлар, болалар китоблари, илмий ва техникавий китоблар, маълумотномалар ва қомуслар, миллий ва хорижий мумтозларнинг асарларидан маҳрум бўлиб қолади.

Бу йил учун обуна бўлинган газета ва журналларни олишнинг хавф остида қолганлиги миллионлаб обуначилар бизнинг ошкоралик сиёсатига содиқлигимизга шубҳа билан қарашлари учун жиддий асос бўлади.

Фақат матбаа иши тақдиридан ташвишланиб қолмай, айни пайтда СССР Қонунида кафолатланган фуқароларнинг ахборот олиш ҳуқуқини таъминлаш учун давлат масъулиятини ҳис этиб, биз СССР Президентига, СССР Вазирлар Маҳкамасига ва иттифоқдош республикаларнинг ҳукуматларига мурожаат қиламиз — даврий матбуот ва китоб нашр этиш соҳаси янада вайрон бўлишига йўл қўйманг, амалий ёрдам бериш юзасидан дарҳол чора кўринг.

Биз тижорат билан боғлиқ бўлмаган нашрлар учун давлат буюртмаси билан қоғозга қайд этиб қўйиладиган нарх ўрнатиш ва газета ҳамда журналларни обуначиларга етказиб бериш учун тўланадиган ҳақни камайтириш, целлюлоза-қоғоз саноати ва алоқа корхоналарининг ана шу мақсадларга харажатларини қисман бюджет ҳисобидан қоплаш зарур, деб ҳисоблаймиз. Биз яна шунга ишонамизки, газеталарнинг таҳририяти, нашриётлар, матбаа иши соҳасида ишлайдиган корхоналар ва ташкилотларга халқаро амалиётда қабул қилинганидек, имтиёзли солиқ солиниши лозим. Фақат шундай шароитдагина улар ўзларининг моддий-техникавий муаммоларини ҳал қилиш, полиграфия машинасозлигини қайта тиклаш учун имконият ва маблағ топа оладилар. Шундай қилиш яна шунинг учун ҳам зарурки, ҳозирги вақтда давлатга каттагина даромад келтираётган полиграфия саноати ходимлари меҳнатга ҳақ тўлаш даражаси жиҳатидан мамлакатда энг сўнгги ўринлардан бирини эгаллаб туришибди.

Биз умумий фикрни айтамиз, матбаа соҳасидаги аҳволни тубдан ўзгартиришга доир аниқ чоралар кўришда кечикиш бизнинг жамият, маданият олдидаги ва мамлакат келажаги олдидаги тўланмаган қарзимизни кўпайтиради.

СССР Ахборот ва матбуот вазири
М. Ф. НЕНАШЕВ

РСФСР Матбуот ва оммавий ахборот вазири
М. Н. ПОЛТОРАНИН

УССР Давлат матбуот комитетининг раиси
Ю. П. ДЬЯЧЕНКО

Белоруссия ССР Давлат матбуот комитетининг раиси
А. И. БУТЕВИЧ

Ўзбекистон ССР Давлат матбуот комитети раисининг биринчи ўринбосари
С. И. СТРИЖНЕВ

Қозоғистон ССР Давлат матбуот комитети раисининг биринчи ўринбосари
В. И. НАБОКОВ

Озарбайжон ССР Давлат матбуот комитети раисининг ўринбосари
Б. А. НИКОЛАЕВ

Латвиянинг «Литта» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари
П. П. ЕРАН

Қирғизистон Республикаси матбуот вазири
А. Э. ЭРКЕБОЕВ

Тожикистон ССР Давлат матбуот комитетининг раиси
Б. А. МАҲМАДОВ

Туркманистон ССР Давлат матбуот комитети раисининг ўринбосари
Қ. Қ. ҚУРБОНОВ

Арманистон Республикаси Давлат матбуот комитетининг раиси
К. А. СИМОНЯН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАТБУОТ МАРКАЗИДА

ОБУНА МАВСУМИ ВА ДАВРИЙ НАШРЛАР

1991 йил августидан 1992 йил учун рўзнома ва жаридаларга обуна бўлиш бошланади. Бу муҳим тадбир ахборот бозорини анчагина кенгайтириш шароитларида ўтказилади. Ўзбекистон ССРнинг «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Қонунига биноан жумҳуриятда шу йил 1 июлга қадар 308 та рўзнома ва 47 та жарида рўйхатдан ўтказилган.

Нашрларнинг бунчалик кўплиги рўзнома ва жаридалар олдига жамоатчилик онгига таъсир ўтказиш учун курашда рақобатбардошликни ошириш, уларни тарқатиш механизмини такомиллаштириш вазифасини қўймоқда.

1990 йилда жумҳуриятда рўзнома ва жаридалар умуман 338 миллион нусхада чоп этилди. Уларни нашр этишдан 13,9 миллион сўм даромад олинди. Бундай қараганда бу катта маблағга ўхшайди. Бироқ бозор муносабатларига ўтиш шароитида мазкур даромад ишлаб чиқариш учун сарфланган харажатларни қоплай олмайди.

Бир қатор сабабларга кўра, 1992 йилда алоқа хизмати кўрсатиш нархи уч баравар, қоғоз нархи эса 1,5 баравар қимматлашуви кутилмоқда.

Ҳозирги иқтисодий вазиятда жумҳуриятдаги даврий нашрларнинг аҳволи қандай бўлади? Жумҳуриятнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини таъминлашда, ижтимоий адолатни, маънавий янгиланишни қарор топтиришда, Ўзбекистон ССРда яшовчи барча миллатлар ва элатлар учун муносиб турмуш шарт-шароитларини яратишда рўзнома ва жаридаларнинг ўрни қандай бўлади? Ҳозирги аҳволда оммавий ахборот воситаларида ишловчи коммунистларнинг, муҳарририятлар партия ташкилотларининг роли қандай бўлиши керак? Бундай ва бошқа кўплаб масалалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида ўтказилган кенгашда ҳар томонлама муҳокама этилди.

Кенгашда иштирок этган оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари, рўзнома ва жаридалар муҳарририятлари партия ташкилотларининг котиблари даврий нашрлар муаммоларини ҳал этиш, обуна мавсумини ўтказиш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар.

У ёки бу рўзнома ва жариданинг муассиси қайси идора бўлишидан қатъи назар, улар фаолиятининг асосий йўналишлари, социал-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий жараёнлар ва ҳодисаларга муносабат, жумҳурият аҳолиси ижтимоий фикрини шакллантириш масалалари ҳамма вақт коммунист журналистлар, муҳарририятларнинг бошланғич партия ташкилотлари диққат марказида туриши лозим.

1991 йилда ўтказиладиган обуна мавсуми барча рўзнома ва жаридалар учун имтиҳонга айланади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети унга тайёргарлик кўрар экан, ўзининг бир қатор даврий нашрлари фаолиятини чуқур ўрганди. Аҳвол ҳар томонлама таҳлил этилиши асосида «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» рўзномаларини аввалгидек ҳафтасига 5 марта чиқаришга қарор қилинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномаси 1992 йил январидан бошлаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг рўзномаси сифатида нашр этилади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Санъат» жаридаси Ўзбекистон ССР Маданият вазирлиги ихтиёрига берилади. «Мулоқот» ва «Диалог» жаридалари молиявий ва бошқа ресурслар етишмаслиги сабабли ҳамда уларни нашр этиш учун кетадиган сарф харажатларни камайтириш мақсадида «Инсон ва сиёсат» — «Человек и политика» жаридасига мустақил илова сифатида чиқадиган бўлди. Бунда «Мулоқот» жаридаси «Эътиқод», «Диалог» эса «Позиция» деб қайта номланади. Шаҳар, район рўзномаларини ҳафтасига камида 2 марта, вилоят рўзномаларини эса ҳафтасига камида 3 марта нашр этишга қарор берилди.

Кенгаш иштирокчилари даврий нашрларни обуначиларга ўз вақтида етказиб беришни таъминламаган жойлардаги алоқа бўлимлари шанига бир қатор танқидий фикрларни билдирдилар. Ўтган йилги обуна мавсумини ташкил этишда қўлланилган эскирган шакллар ҳам танқид қилинди. Даврий матбуотнинг иқтисодий базасини мустаҳкамлаш ва журналистларни ижтимоий жиҳатдан муҳофаза этиш масалалари бўйича ҳам манфаатдорлик билан амалий фикр алмашилди.

Рўзномалар ва жаридаларнинг муҳарририятлари ўз фаолларига таянган ҳолда обуна мавсумига тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказишга қаратилган чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқадилар.

Бугунги кунда даврий нашрлар ўз ўқувчиларига эга бўлиш учун кураш олиб боришлари лозим. Мазмунан теран мақолаларни эълон қилаётган, ҳозирги даврнинг ўткир саволларига моҳирлик билан жавоб бераётган, ҳаётда сирдош, ўртоққа, ишончли шерикка айланган рўзнома ва жаридаларгина ўқувчилар муҳаббатини қозона олиши мумкин.

Марказий Комитет матбуот марказида жумҳурият журналистлари билан учрашувларни мунтазам ўтказиб туришга келишиб олинди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби К. Ю. Юсупов нутқ сўзлади.

● *Қишлоқ мактаблари муаммолари*

ИШОНЧ МУСТАҲКАМ БЎЛСИН

Иқрор бўлиш керак, сўнгги пайтларда ўқувчиларимизнинг тарбиясидагина эмас, уларнинг ўқишида, эътиқодида ҳам жиддий дарз кетган жойлар кўпайиб қолган эди.

— Қишлоқ мактабининг ўқувчилари ҳам сўнгги пайтларда ўқишга мутлақо қарамай қўйдилар, уларнинг аксариси фақат номигагина келиб кетади, айниқса ўғил болаларда бу «хислат» жуда кўп учрамоқда, уларга ҳеч қандай восита таъсир қилмай қолди,— дея шикоят қилиб қолди бир учрашганимизда менга 19-мактабнинг тажрибали муаллими Жамолхон Тўраев. Бундай салбий фикрларни илгари ҳам эшитганман. Яқинда қишлоғимизга қўшни бўлган мактабда ўқийдиган 11-синф битирувчиси билан суҳбатлашаётиб, унинг ўрта умумий маълумотли бўлгунча ҳам кўп нарсани билмаслигининг гувоҳи бўлиб қолдим. У иссиқлик энергияси ҳақида умуман тасаввурга эга эмас. кимёвий моддалар — сув, темир, ош тузи сингари моддаларнинг формулаларини мутлақо билмайди, Куба қайси қитъада десам, уялмай-нетмай: Куба Африкада бўлса керак, дейди. Усмон Носирдай шоир яшаб ўтганлигини ҳаёлига келтирмайди. «Қутлуғ қон»ни Ҳамза ёзган дейди, Пушкинни танимайди, Некрасов ҳақида эшитмаганмиш. Ҳайратдан ёқа ушлайман, қишлоқ мактабининг аксари ўқувчилари шундай бўлса, XXI аср кишиси қандай шаклланаркан? Бу ҳам етмагандай, унинг учун нима муқаддас эканлигини сўраганимда юзимга бақрайиб қараб тураверганн ғашимни келтирди. Ҳайрон бўламан. Чунки бундан аввал ҳам худди шу йўсиндаги ўқувчилар билан кўп учрашгандим. Гумонларим тўғри чиқди. Бу гапларни Оҳангароннинг Қўрғон қишлоғидаги 6-ўрта мактабнинг тарбиявий ишлар бўйича директор муовини Соатали Эргашевга айтганимизда, у бироз жим турди ва вақт топиб уларнинг мактабига ўтишимни илтимос қилди. Шундай қилдим.

Маълум бўлишича, бу ерда ҳам бир йилча олдин худди юқоридагидай манзара ҳукмрон бўлган экан. Мактаб директорининг тарбиявий ишлар бўйича муовини Соатали Эргашев худди шу долзарб масала — ўқувчиларда эътиқодсизлик масаласини икки марта педагогларнинг йиғилишига қўйибди. Аммо тайинли бир гап чиқмагандан сўнг, муаллимларнинг аксарисида ҳам ишончли эътиқод йўқлигига имон келтирибди. Ана шундан сўнг ишни бошқачароқ усулда олиб боришибди. Мактабда ўқувчи ва муаллимларнинг қишлоқда катта обрўга эга бўлган тақводор киши, 86 ёшлик қария Шокирхон Қорахонов, партия ва меҳнат фахрийси Нодирхон Баҳодиров билан учрашувлари ўтказилиб, унда асосан эътиқод, имон, инсоф ҳақида фикр юритилди. Кейинги учрашув ҳам анча қизиқарли бўлди. Бу учрашувга пухта тайёргарлик кўрган Соатали Эргашев тарбиячилар сулоласини таклиф этди. Булар асримизнинг бошида халқ таълими билан шуғулланган, кейинчалик район халқ таълими бўлимида ишлаган фахрий Тожи ота Мусаев, иккинчи авлод — унинг қизлари — педагоглар бўлиб ишлашган Адолат опа ва Собира хола Мусаевалар, шунингдек Тожи отанинг ҳозирги навқирон набиралари — Оҳангаронда халқ таълими, саноат ва қурилиш ташкилотларида меҳнат қилаётган Фарҳод ва Жўра Неъматовлар тўпланган ўқувчиларга, муаллимларга имон ва инсоф, эътиқод ва бурч ҳақида, ўқишнинг машаққатли сирлари тўғрисида гапириб бердилар.

Кейинги учращувга мактабдаги муаллимларнинг ҳам аксариси қаршилик кўрсатишди. Ҳатто баъзилар агар шу учрашув ўтказиладиган бўлса, юқорига ёзиш билан ҳам Соатали Эргашевни қўрқитишмоқчи бўлди. Аммо ҳарқандай хайрли иш ҳимоячиларини ўзи топади. Бу масала яна тарбиячилар йиғилишига қўйилганда, унинг ҳимоячилари кўпчиликни ташкил этди. Ниҳоят мактабда Хонобод масжидининг имом-хатиби Абдуқодир Жакбаров билан мулоқот бўлиб ўтди. Мулоқот ўқувчиларда жуда катта таассурот қолдирди, бунга ҳатто кўпчилик ўқитувчилар ҳам қизиқиш билан иштирок этдилар. Кўрилган бу тадбирлар мактаб ўқувчилари ўртасида, айниқса ўғил болалар ўртасида тарбиянинг яхшиланишига, улар орасида ўзаро ҳурматнинг тобора кучайишига, айниқса эътиқод-замонага, келажакка ишонч, жамият олдидаги бурч, ватаннинг содиқ қўриқчиси бўлиш ва энг муҳими катталарга ҳурмат, кичикларга иззат лаёқатларининг таркиб топишига олиб келди. Бир вақтлар ўта тартибсиз бўлган юқори синф ўқувчилари Сабохитдин Ҳакимов, Улуғбек Меҳмонов, Жаҳонгир Баҳодиров, Акром Назиров, Гўзал Зиёвутдинова ва Шаҳноза Ҳасановалар бугун ўзларининг намунали хулқи билан мактабнинг ҳамма ўқувчиларига ўрнак бўлишаётир. Фанлардан ўзлаштира олмаётган Даврон Жўраев, Қодир Рисбоевлар ҳам аста-секин яхши ўқийдиган болалар сафига қўшилди.

Ўқувчиларда мустаҳкам эътиқод туйғусини таркиб топтиришда мактабда ўтказилган район ҳуқуқ-тартибот тармоқларининг вакиллари Шавкат Раҳматуллаев, Анвар Раҳимов, шунингдек қиз болаларнинг шаъни ва иффати тўғрисида қизиқарли ўтган район тиббиёт бўлимининг моҳир ҳакими Олтиной Одноматова билан ўтказилган учрашувлар ҳам катта фойда келтирди.

— Ўқувчиларимизнинг, айниқса қизларнинг кўпчилиги шу пайттача нон ёпиш, кува пишиб, ёғ олиш, бола тарбияси, оилада қиз ва келиннинг ўрни, шунингдек соч ўстириш ва қизлик ғурури ҳақида тасаввурга ҳам эга эмаслигини эътиборга олиб, бу соҳада ҳам бир мунча ишларни қилишга тўғри келди,— дейди С. Эргашев.

Қўрғонда пири-комила, эртак ва маъатга, ёр-ёр ва ўланга бой кайвонийлар анчагина. Мактабда ўтказилган махсус тадбирлардан бири ана шу пири-комила онахонларнинг ўқувчи қизлар билан учрашуви бўлди. Қишлоқ онахонлари Қизилгул Бурхонова, Мансуфа Қорахонова, Муборак Бузрукова, Саври Эронова, Шанба Жалилова, Арофат Робиева ва Рисолат Нодирхоновалар кун бўйи қизларга панду-насиҳатдан, қизлик ғуруридан, уй тутишдан, меҳмон кутишдан, ҳовли супуришдан, кир ювишдан, овқат пиширишдан, кўпчилик ичида; тўйда ва азада, кўчада ва уйда, кампирлар ва чоллар олдида, йигитлар ва тенгдошлари олдида ўзларини тутишлари ҳақида «дарс» бердилар. Бундай қизиқарли учрашувлар тез-тез такрорланиб турибди.

Албатта бундай ибратли ишларни ёлғиз Соатали Эргашевнинг ўзи уюштиргани йўқ. Бу ишда унга Собира Тожибоева, Гулсиной Эшонқулова, Раъно Норбекова, Раҳбар Турсунхўжаева, Абдуғани Бувабеков ва Гулбаҳор Турсунбоевалар яқиндан ёрдам бердилар. Чунки эътиқод тарбияси бугун ҳаммани ташвишга солаётир.

Мўмин ҚАЮМОВ,
Оҳангарон райони.

* * *

ТАҲРИРИЯТДАН: Биз жамоатчи мухбиримизнинг мазкур мақоласини эълон қилаётиб, мактабларда дарслар тўхтаган бир пайтда бу мавзу ўринлимикан деган ҳаёлга ҳам бордик. Бир қатор мулоҳазалардан сўнг материални беришга аҳд қилдик. Чунки унда тилга олинган муаммо ўта муҳимдир.

Мақола муаллимларга йиллик фаолиятларини сарҳисоб қилиб, келгусида ўзларида ҳам, ўқувчиларда ҳам билимга чуқур эътиқод уйғотишларида ўзига яраша ёрдам беради деб ўйлаймиз.

● *«Бурч ва садоқат» почтасидан*

БУ НОМЛАР КИМГА ТАНИШ?

Улуғ Ватан уруши фахрийси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист, СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси Мажид Самадов 13 йилдан бери СССР Мудофаа вазирлигининг Подольск шаҳридаги Марказий архивида изланиш олиб боради. Ҳозирги кунгача у 33 мингдан зиёд ҳамюртларимиз тақдирини аниқлашга муваффақ бўлган. Қуйида Мажид Самадов юборган марҳум жангчилар рўйхатини келтирамиз. Жангчиларнинг исм-шарифлари Марказий архив ҳужжатларида қандай ёзилган бўлса, шундайлигича берилган. Шунга кўра уларнинг ёзилишида камчиликларга йўл қўйилган бўлиши, марҳумлар рўйхатидаги айрим кишилар оилалари бағрига қайтган бўлишлари мумкин.

Рўйхатда номлари тилга олинган марҳум жангчилар ҳақида маълумот олиш учун Мажид Самадовга қуйидаги манзилгоҳ бўйича мурожаат этишингиз мумкин: 702600, Тошкент вилояти, Пискент шаҳри, 93-уй.

БЎКА РАЙОНИДАН:

Конхак Эгамберди —1898 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Пискент районидаги 7-совхоздан чақирилган.

Каракулин Василий Александрович — 1925 йилда туғилган, фронтга Пискент районидаги 7-совхоздан жўнаган.

Юсупов Очил — 1905 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Бўка қишлоғидан йўл олган.

Эшонқулов Ҳусанбой — 1902 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Киров қишлоқ Советидаги «Коммунизм» колхозидан чақирилган.

Қундузхўжаев Абдуаҳад—1906 йилда туғилган, фронтга Қорақўйли Қишлоқ Советидан жўнаган.

Бекбўтаев Эрйигит —1922 йилда туғилган, ҳарбий хизматга «Коминтерн» колхозидан йўл олган.

Умиров Хисмат — 1911 йилда туғилган. Қизил Армия сафига Қорақўйли қишлоқ Советидаги «Коммунизм» колхозидан чақирилган.

Нурбеков Султон — 1922 йилда туғилган, фронтга «Янги талаба» колхозидан жўнаган.

ҒАЛАБА РАЙОНИДАН:

Қўшаев Тожибой — 1906 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Гул қишлоғидан йўл олган.

Волабуев Николай Архипович — 1923 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Самар қишлоғидан чақирилган.

Игбоев Аксадни — 1911 йилда туғилган, фронтга Гул қишлоқ Советидан жўнаган.

Абдухалимов Абдусаид — ҳарбий хизматга Қуйи Чирчиқ районидан йўл олган.

Билолов Абдуқаюм — 1917 йилда туғилган. Қизил Армия сафига Қуйи Чирчиқ районидан чақирилган.

Боярских Кузьма Федорович — 1898 йилда туғилган, фронтга каноп заводидан жўнаган.

Лошинский Владимир Львович — 1898 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Кетмонтепа қишлоқ Советидан йўл олган.

Обуховский Семён Конратьевич — 1911 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Солдатский қишлоқ Советидан чақирилган.

Дедсалин Александр Сергеевич — 1905 йилда туғилган, фронтга 10-заводдан жўнаган.

Булардан ташқари Қизил Октябрь қишлоқ Советидан Бекен Чўпонов, «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозидан Икром Иномов, 1 Май қишлоқ Советидаги Жамбул номли колхоздан Эшбой Бердиқулов ва шу райондан Туймебек Жакиновларнинг тақдирлари ҳақида ҳам айрим маълумотлар аниқланди.

КОММУНИСТИК РАЙОНИДАН:

Мусаев Жумабек — 1897 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Ийк қишлоқ Советидан чақирилган.

Амиров Мансур Зокирович — 1908 йилда туғилган, фронтга Арғинчи қишлоқ Советидан жўнаган.

Алиев Айнақул — 1906 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Ийк қишлоқ Советидан йўл олган.

Тожибоев Эргаш — 1904 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Молотов номли колхоздан чақирилган.

Йўлдошев Ғанибой —1897 йилда туғилган, фронтга Фрунзе номли колхоздан жўнаган.

Тожиев Тугал — 1912 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Охунбобоев номли колхоздан йўл олган.

ПАРКЕНТ РАЙОНИДАН:

Холтоев Карим — 1911 йилда туғилган, Қизил Армия сафига район марказидаги Совет кўчасидан чақирилган.

Ҳайитов Тожибой —фронтга Паркент қишлоғидан жўнаган.

Рўзматов —1920 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Паркент районидан йўл олган.

Булардан ташқари Заркентдан Ҳасан Тожиев тақдири ҳақида ҳам айрим маълумотлар аниқланди.

СОБИҚ ҚОРАСУВ РАЙОНИДАН:

Қаюмов Исмоил — 1920 йилда туғилган, Қизил Армия сафига «Партия XVII съезди» колхозидан чақирилган.

Турсунқулов Раҳмонкул—1898 йилда туғилган, фронтга Қорасув районидан жўнаган.

Мираҳмедов Меркин — 1900 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Охунбобоев номли колхоздан йўл олган.

Азизов Зокир — 1925 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Қорасув районидан чақирилган.

Аҳмедов Турғун — 1905 йилда туғилган, фронтга «Бирлашган» колхозидан жўнаган.

Киселев Николай Васильевич — 1898 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Қорасув районидан йўл олган.

Булардан ташқари Сталин номли колхоздан Николай Ефимович Коган, Қорасув районидан Аҳад Иминовларнинг тақдирлари ҳақида ҳам айрим маълумотлар аниқланди.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДАН:

Абдуҳолиқов Шарип — 1911 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Чирчиқстройдаги Комсомол кўчасидан чақирилган.

Захаров Владимир Сергеевич — 1926 йилда туғилган, фронтга Бўзсув станциясидан жўнаган.

Островский Владимир Андреевич — 1924 йилда туғилган, ҳарбий хизматга Озодбош посёлкасидан йўл олган.

Губанов Савелий Александрович — 1909 йилда туғилган, Қизил Армия сафига Чирчиқ шаҳридан чақирилган.

● ЖУМҲУРИЯТИМИЗ пойтахтидаги «Зенит» заводида кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш тобора кенгаймоқда. Улар пешма-пеш савдо шахобчаларига чиқариляпти. Бундай мураккаб маҳсулотларни йиғишда Любовь Борисовна Скотникова раҳбарлигидаги бригада аъзолари бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Ушбу суратда Л. Скотникована кўриб турибсиз. Сураткаш Т. КАРИМОВ.

● *Жигаристон*

АФСОНАНИНГ ТУҒИЛИШИ

Шундай жўғрофий номлар борки, улар вақт ўтиб ўзига хос тимсолларга айланиб қолади. Хусусан, Брест қалъаси, Волгоград ягона Ватан ўғлонларининг жанговар матонати рамзи бўлиб қолди. Мудҳиш зилзиладан сўнг қайта тикланган Тошкент ўз биродарининг бошига тушган кулфатга шерик бўлишга шошилиб, унга ёрдам кўрсатиш учун уюштирилган Бутуниттифоқ ҳашар чоғида дўстликнинг улкан имкониятларини намоён эта олган қардошлар бирлиги тимсоли бўлиб қолди. Энди эса вилоятимиздаги кичкина бир қўрғон — Жигаристон шу кунларда яратилаётган янги қаҳрамонлик — тарихга кириб қолувчи яна бир афсона тимсолига айланмоқда.

Мазкур қўрғон аҳли табиий офатдан зарар кўриб, кўчки унинг аҳолиси устига ёпирилганда бутун мамлакат бизнинг қайғумизга шерик бўлди. СССР Президенти, қардош республикалар ва хорижий давлатлар раҳбарлари таъзия билдирдилар. Аммо одамлар кулфат олдида довдираб қолмадилар. Ўша фожиали кун оқшомидаёқ офат оқибатларини тугатиш штаби қўрғонни қайта тиклаш дастурини тузиб чиқди. Одамлар эндигина мувақкат турар-жойларга кўчиб ўтаётган бир пайтда лойиҳачилар янги Жигаристон уйларининг илк тасвирларини қоғозга туширмоқда эдилар.

Янги қўрғон учун танлаб олинган жойлар ғоят гўзал эди: авваллари бу ерда кашшофлар қўналгоҳлари бор эди. Янги Жигаристон ўрни илгари ҳосилдор далалар эди, бу эса кўчиб келувчилар ўз томорқаларида унумли ҳосил олажакларидан далолат беради. Шундоққина ён тарафдан катта автомобиль йўли ўтган, унинг ортида шовуллаб дарё оқиб ётипти. Ўн ҳафта муқаддам бўлажак қўрғонга жигаристонликларни олиб келиб «шу ер ёқадими?» деб сўрашганда, улар бир овоздан «қани энди шу ерда яшасак» дейишди.

Мана, ўша кун ҳам етиб келди. Кеча 25 июль куни Жигаристон аҳолиси тантанали равишда ўз уйларига кўчиб ўтдилар. Улар орасида кўчки босиб қолган уй харобалари остидан мўъжиза билан қутулиб қолган ва ангренлик шифокорлар ёрдамида ҳаётга қайтган Салима Рахова ва унинг фарзандлари ҳам бор эди.

Бугун янги Жигаристонни бунёд этишда муносиб ҳисса қўшган қурувчилар номи чуқур миннатдорчилик билан тилга олинаётир. Хусусан, «Ўзбекшахтострой», «Узагрострой»нинг уйларни тиклаб, пардозлаб берган мутахассислари, турар-жой-коммунал хўжалик вазирлигининг инженерлик коммуникацияларини таъминлаб берган ходимлари, энергетика вазирлигининг электр тармоқларини бунёд этган ишчилари, шунингдек «Госкоопснаб», «Узглавдревпром» ва бошқа турли ташкилотлар вакилларидан бу ерда ҳамма мамнун. Янги қўрғонни бунёд этиш ишида ангренликларнинг ўзлари ҳамда янгиободлик қурувчилар ҳам катта ҳисса қўшдилар. Шундай экан, бугун янги Жигаристоннинг янги кўчаларига кириб келган байрам бутун республика учун катта шодиёнадир, десак муболаға бўлмас.

Янги уйларга кўчиб кириш шодиёналарида Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, Тошкент вилоят ижроия қўмитаси раиси Э. М. Рўзиев, вилоят партия қўмитаси котиби В. Г. Гординенко, Ангрен шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби Ў. Турғунов, республика ҳукумати аъзолари бўлишди.

ДАВЛАТ СУҒУРТА БОШҚАРМАСИ ОГОҲЛАНТИРАДИ!

ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИ, ВА ШЎРО ХЎЖАЛИКЛАРИ, КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ,

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Кейинги вақтларда жойларда Давлат суғуртасига муқобил кооператив асосидаги суғурта ташкилотлари барпо қилинаётгани муносабати билан

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ДАВЛАТ СУҒУРТА БОШҚАРМАСИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Вилоят Давлат суғурта бошқармаси юқорида қайд этилган ташкилотлар фаолияти учун ҳеч қандай масъулиятни ўз зиммасига олмайди, шунингдек, уларнинг фаолияти ва молиявий имкониятлари дастури ҳақида ҳеч қандай маълумотлар ва маслаҳатлар бермайди.

Суғурта борасида Давлат сиёсатини ўтказиб келаётган вилоят шаҳарлари ва ноҳияларидаги Давлат суғуртаси инспекциялари ўз зиммаларига олган барча мажбуриятларни қоплаш учун етарли миқдорда эҳтиёт ва ёрдамчи пул маблағлари жамғармаларига эгадирлар ва суғурта муҳофазаси шарт бўлиб қолган барча ҳолларда халқ хўжалиги ва аҳоли эҳтиёжларини амалда қондира оладилар.

Ана шу мақсадларда суғурта қилдирувчиларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда суғурта хизмати кўрсатиш доирасини кенгайтириш, суғурта органларининг суғурта қилдирувчилар олдидаги масъулиятини ошириш юзасидан фаол иш олиб борилмоқда.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ДАВЛАТ СУҒУРТА БОШҚАРМАСИ.
«ЭРА» ТАЖРИБА ТИЖОРАТ АГЕНТЛИГИ.

● ДИҚҚАТ: ЯНГИ ҲАФТАЛИК РЎЗНОМА

«ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТИ»

Ўзбекистон ССР Давлат матбуот комитети янги «Ўзбекистон табиати» ҳафталик рўзномасини рўйхатга олди.

Рўзноманинг асосий йўналиши бугунги экологик фожиаларнинг олдини олиш — республика табиати муҳофазасига бағишланади. Умумий турмуш тарзимиз, ҳаётимиз таҳликали офат балоси — турли заҳарлар, Орол фожиаси жабрини тортаётган бир пайтда ушбу нашрнинг туғилиши республика ижтимоий-сиёсий ҳаётида муносиб, айтиш мумкинки, жуда зарур воқеа.

Янги ҳафталик шу йилнинг август ойидан 20 минг нусхада нашр этилади. Дастлабига 1992 йилгача унинг ҳар ойда бир сони чиқади. Жами 4 сони нашр этилади. Келгуси йилдан эса ҳар ҳафтада нашр этиладиган бўлади. Рўзноманинг ҳар бир сони — 20 тийин, йиллик обуна нархи — 10 сўм 56 тийин.

Унинг индекси: 64598.

«Ўзбекистон табиати» ҳафталик рўзномаси муҳарририяти.

ЭРКИН САВДО БЎЛГАНДА ЭДИ...

КЕЙИНГИ йилларда жумҳуриятимизда партия, ҳукуматимизнинг саъйи ҳаракати билан эл-юрт, халқ тириклигини йўлаб кўпгина хайрли ишлар амалга оширилди. Катта-катта майдонлар деҳқонларга томорқа учун ажратиб берилди. Пахтадан бўшаган майдонларда боғ-роғлар ташкил этилмоқда. Сабзавот экилмоқда. Ижара, оила пудрати кенг жорий этилаётир. Деҳқонларга эркинлик, мустақиллик берилди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси бугунги кунда ажойиб самаралар бермоқда. Деҳқон бозорларини айлансангиз, бунга тўла ишонч ҳосил қиласиз. Тўкинчилик, истаган хилдаги ноз-неъматни харид қилишингиз мумкин. Бироқ нархи анча қиммат. Начора! Бу кўпчиликка келган тўй. Бозор иқтисодига ўтяпмиз. Савол туғилади: аҳвол шу зайлда давом этаверадими? Нарх-навони тартибга солиш мумкинми?!

Шуни алоҳида таъкидлаш кераки, бозорнинг ўз қоидаси, темир қонуни бор. Нархни сотувчи билан харидор молнинг сифати, хили, турига қараб белгилайди. Сотувчига бунча сот, унча сот деб буйруқ, кўрсатма бериб бўлмайди. Мол меники, озмунча меҳнатим сингмаган бунга. Хоҳласаларингиз шу, бўлмаса пулингиз ёнингизда, деб айтади.

Лекин нархни арзонлаштириш, сотувчини эсиндиришнинг бирдан-бир йўли у билан одилона рақобатга киришиш, давлат дўконларига ўша хилдаги маҳсулотларни пешма-пеш келтириб сероб қилиб, хилига мансур бўлганда даражада сифатли қилиб етказиб беришдир. Бу имконияти борми?

— Албатта, бор,— дейди Оржоникидзе районидаги Кибрай» боғдорчилик совхозининг директори Нигмат Тожибоев,— тўғри бу йил шароит анча оғир келди. Бўлиб ўтган кучли ёғингарчиликлар, жала, дўл, мева-чева, айниқса олма ҳосилига зиён етказди. Лекин насибага яраша бор. Совхоз пайтига кунига 20—25 тонна маҳсулот топширяпмиз. Шу кунгача салкам 800 тонна, шу жумладан, 57 тонна гилос, 84 тонна олхўри, 186 тонна олма, 419 тонна олма етказиб бердик.

— Ҳашарчилар борми?

— Агар улар қарашмасалар эплай олмасдик. Ҳозирги кунда бизда 250 ҳашарчи меҳнат қиляпти. Айниқса, Охунбобоев номли билим юрти талабалари ёрдамидан миннатдормиз. Биз ҳам ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида қўлимиздан келганча уларнинг иссиқ-совуғидан хабар олиб турибмиз.

— Қаранг, қандай сифатли мева-чевалар. Булар қандай бўлса шундайлигича харидорга ўз вақтида етиб боряптими?

— Ҳамма гап шунда-да. Биз эрта тонгдан туриб куюламиз, ҳаракат қиламиз. Афсуски, кўп ҳолларда бу мева-чевалар вақтида олиб кетилмайди. Олиб кетилганда ҳам жуда суст. Айниқса, Акмал Икромов, Куйбишев, Киров районии савдо хизматидан кўнглимиз тўлмаяпти. Баъзида бугун териб қўйилган мева-чевалар икки-уч кунлаб қолиб кетади. Биласиз, айниқса, шафтоли тез бузилади, айнийди. Биз-ку исроф бўлишига йўл қўймаймиз. Пешма-пеш қоқи қиляпмиз. Лекин ҳар ҳолда шу пишиқчилик кезларида бу мевалар янгилигида халқимизга етиб борса айни муддао бўларди-да. Бунинг учун ишни ташкил қилиш керак. Савдо ходимлари жон койитишлари зарур.

— Нархи қанақа?

— Эшитишимизга қараганда, бозорда 1 килограмм шафтолининг нархи 7—8 сўм. Биздан эса 1 сўм 20 тийиндан харид қилишади. Шаҳар деҳқончилик уюшмаси устига бироз қўшиб сўнг сотади.

— Қанчадан сотишни истардингиз?

— Олдиндан аниқ бир нарсани айтиш қийин,— дейди Нигмат ака.— Муҳими, савдо эркин бўлиши керак. Демоқчиманки, савдо ташкилотларининг вакиллари хўжалигимизга келиб, боғларимизни айланиб, мева-чеванинг хилини, сифатини ўз кўзлари билан кўришсин. Бизга мана бу хилдаги мевадан бунча, палон кунга керак, ўша айтилган вақтда кечиктирмасдан олиб кетамиз, саралаб, яшикларга жойлаб териб қўйинглар дейишсин. Биз бажонидил рози бўламиз. Нархини келишамиз, шартнома тузамиз. Шартномага биноан агар биз улар айтган вақтга маҳсулотни тайёр қилиб қўймайдиган бўлсак, жарима тўлаймиз. Ўз навбатида биз териб, саралаб қўйган маҳсулотни улар вақтида олиб кетишмаса, улар жавоб беришади. Кўриладиган зиённи ўзлари

МЕВА ТЕРИШ ВА ТОПШИРИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

тўлашади. Ана шу хилда икки ўртада қатъий тартиб жорий этилади. Бу орада жойлардаги харидорлар ҳам кўникма ҳосил қиладилар. Улар бутун фалон маҳалла, фалон ерга шафтоли, узум ёки олма, албатта келади деб интиқлик билан кутиб туришади. Табиийки, келган маҳсулотнинг савдоси чаққон бўлади. Биз ҳам хурсанд, харидор ҳам мамнун бўлади. Қисқаси, боғ, дала, магазин, харидор усулини амалда жорий этган бўламиз. Ишни шу хилда ташкил этсак, биз шафтолини 1 сўм 20 тийиндан эмас, 1 сўм 40 тийиндан нари бораси 1 сўм 60 тийиндан сотишимиз мумкин. Бошқа мевалар ҳам ана шу тартибда оз-моз оширилган нархда сотилади. Албатта, бу халққа манфаатли бўлади-да!

— Гапдан амалий ишга ўтавериш керак.

— Қийин бўляпти-да. Бу ҳақдаги таклиф-мулоҳазаларни мутасаддиларга бир неча бор айтдик. Шундай қилайлик, ўшанда терувчиларга ҳар бир килограммига яна 1—2 тийиндан қўшимча ҳақ берамиз. Иш тезлашгандан тезлашади деб айтдик. Улар бўлса кўрамиз, сабр қилингларчи, деб айтишдан нарига ўтишмаяпти. Тайинли жавоб бўлмаяпти.

— Вақт эса ўтиб боряпти.

— Имконият бой берилмоқда.

— Айирбошлаш ҳуқуқидан фойдаланяпсизларми?

— Ҳа, ҳозирги кунда Красноярский, Новокузнецкий шаҳарлари ва жумҳуриятимиздаги бир қанча ташкилотлар билан алоқа қиляпмиз. Бу йил кам деганда 400 тонна мева-чевани бошқа ўлкаларга бартер усулида етказиб берамиз.

— Бу кам эмасми?

— Келаси йилдан бошлаб кўпайтиришга ҳаракат қиламиз.

Ўша куни директор билан хўжаликда мева-чева териш ва давлатга топширишнинг бориши ҳақида суҳбатлашганимизда Умри Улуғхўжаева, Умрбек Жабаев, Чинсодиқ Толипов, Перна Донибоева, Абдуманноп Абдукаримов сингари ўртоқлар бошлиқ боғдорчилик бригадаларининг ишларидан айниқса, мамнун бўлиб гапирди.

Суҳбатдан сўнг кўнгилда ҳар хил мулоҳазалар, саволлар пайдо бўлди. Ҳозирги пайтда қайси ноҳия, қайси бир боғдорчилик хўжалигига, бригадасига борманг, катта машаққатлар эвазига мева-чева етиштирилганини, лекин бу маҳсулотларни териб олиш, жойлаб, жўнатиш учун идишлар етишмаётганлиги, идишларга териб-жойлаб қўйилган ноз-неъматлар эса савдо ходимларининг сусткашлиги оқибатида ўз вақтида олиб кетилмай омборларда туриб қолиб, сифати бузилаётганлигидан нолиб гапиришади. Нега шундай аҳвол рўй беряпти? Қизиқ, деҳқон ҳам маҳсулот етиштирсин, ҳам қачон олиб кетасизлар деб ялиниб-ёлворсин. Меҳнатга ҳурмат шуми? Бу аҳволда қандай қилиб аҳоли эҳтиёжини тўла қондириш ва нархни бир қадар арзонлаштириш мумкин бўлади ёки сунъий тақчилликни юзага келтирадиган манфаатдор одамлар борми?

Баъзан ўйланиб қоласан. Хўжалик раҳбарлари биз кўзингача учта мева жўнатдик, дейишади. Деҳқон ёки боғбон нечи умидлар билан жўнатган бу маҳсулотлар тўғридан-тўғри халққа етиб боряптими ёки омборларга тушгач у ерда сараланиб, сараги-саракка, пучаги-пучакка чиқарилиб сархиллари чайқовчиларга оширилмаётганмикин? Ким билади дейсиз? Қўл билан ушлаб, кўз билан кўрмагунча айтиш қийин. Лекин шу нарсани дадил айтиш мумкинки, деҳқон бозорларининг тўрини чайқовчилар эгаллаб олган кўринади. Улар эрталабдан кечгача шу ерда, ҳар куни «хизмат» қилишади. Бизнингча, далада иши бошидан ошиб ётган ҳақиқий деҳқонларнинг эса бу ерда қадалиб туриш учун вақти йўқ. Улар маҳсулот етиб келгач тезроқ сотиб кетишга шошилишади. Бундай деҳқонларга эътибор кучайтириш керак. Уларга ҳамма шарт-шароитни яратиб бериш зарур. Хўжаликларда деҳқонлар етиштирган маҳсулотни йиғиб олиб, келишилган нархда сотиб беришни уюштириш катта фойда келтиради. Илғор хўжаликлар ишни шундай ташкил этмоқдалар. Бу усулни кенг жорий этиш зарур. Бартер усули қўлланилаётганлиги яхши. Деҳқонлар ўз маҳсулотларининг бир қисмини бошқа шаҳарларга олиб бориб керакли ускуна, қурилиш материалларига алмаштириб келаяптилар. Лекин шунга ҳам эришиш керакки, кимга қайси турдаги маҳсулот, мева-чева қанча керак бўлса, марҳамат, ўзлари келиб, кўриб алмашиб кетишсин. Ҳадеб биз ялиниб, бош уриб бораверсак, қадримиз пасайиб кетмасмикан? Сал оёқни тирашни ҳам ўрганайлик.

Деҳқонга, боғбонга эркинлик, мустақиллик берилгани бир қадар яхши бўлди. У ҳукуматимизнинг мадади, рағбатидан баҳраманд бўлиб, янада астойдил меҳр-ихлос билан меҳнат қилаяпти. Деҳқоннинг олийжаноб мақсади тезроқ рўёбга чиқишида унга ҳар томонлама ёрдам берайлик, руҳлантирайлик. Ана шунда эл-юртда маъмурчилик бўлади, ана шунда нарх-наво арзонлашиб боради.

Н. РИХСИЕВ.

● **ЧОРВАЧИЛИК илмий-тадқиқот институтида сут соғувчиларнинг анъанавий жумҳурият кўрик-танлови бўлиб ўтди. Кўрик шартларини бекаму-кўст адо этган Манзура Бекматова танлов ғолиби деб топилди. У сут соғувчиларнинг Бутуниттифоқ мусобақасида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритди. СУРАТДА: ғолиб — чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красний водопад» тажриба базаси соғувчиси Манзура Бекматова.**

Сураткаш **Ф. ҚУРБОНБОЕВ.** **(ЎзТАГ).**

● *Оҳангарон районида*

САФЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Оҳангарон партия ташкилоти сафлари йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. Ўтган йили бу ерда 36 киши КПССга қабул қилинган бўлса, бу йил шу кунгача 40 киши партия билетига эга бўлишди. Хусусан, яқинда «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози ижарачиси Р. Ортиқов, «Ғаллақудуқ» совхози хотин-қизлар кенгашининг раиси П. Бўлғонбоева, С. Раҳимов номли совхоз ишчиси А. Умаров, «Оҳангаронцемент» ишлаб чиқариш бирлашмасининг цех бошлиғи А. Ҳусанхонов, шу бирлашма смена мастери Т. Бойғазабов, руҳий хасталиклар интернат уйи ходимлари К. Турғунов, С. Лиларга партия билетлари топширилди.

ШАХСИЙ МУЛК СИФАТИДА

Ўзбекистон ССР Президенти фармонларини ўз вақтида бажариш борасида районда бир қанча ибратли ишлар қилинмоқда. Яқинда «Ғаллақудуқ» совхозида уруш ва меҳнат фахрийлари Ф. Головин, М. Ларионов, С. Мальцев, И. Кузнецов, К. Алибоев, Ф. Афонинларга ўзлари яшаётган совхоз уйлари шахсий мулк сифатида расмийлаштириб берилди. Бу уйларнинг ҳар бирининг давлат баҳоси 14—15 минг сўмни ташкил этади.

Бу ерда 40 нафар ўқитувчига ҳам совхоз уйларини шахсий мулк сифатида расмийлаштириб бериш учун ҳужжатлар тайёрланмоқда.

ҲАМ АМАЛИЙ, ҲАМ НАЗАРИЙ

Район партия комитетининг мафкура бўлими район ва шаҳар хотин-қизлар кенгашлари билан биргаликда ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш шароитларида тўй, маърака ва маросимлар ўтказишни мувофиқлаштириш бўйича қишлоқ ва маҳаллаларда катта ишлар олиб бораяпти.

Яқинда шундай тадбир Оҳангарон шаҳридаги 3-маҳаллада ҳам бўлиб ўтди. У «Кўча байрами» деб номланди. Мазкур байрам дастуридан анъанавий урф-одатлар ва янгича маросимлар ҳақидаги маърузалардан ташқари узоқ йиллар тотув турмуш қурганларнинг олтин тўйлари ҳамда энди никоҳдан ўтаётган ёшларнинг висол оқшомлари ҳам муносиб ўрин олди.

Бу ерда тўйлар ва маросимларни замонавий шароитларга мослаб ўтказишнинг нафақат амалий, балки назарий томонлари ҳам ишлаб чиқилмоқда. Хусусан, шу мавзуда тавсиялар тайёрланиб, улар район рўзномаси саҳифаларида чоп этилди.

А. АБДУЛҲАҚОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

ТАШМАЧИЛАРГА ЙЎЛНИ БЕРКИТАЙЛИК

ЯҚИНДА Олмаотадаги 2573-автокорхонага қарашли «КАМАЗ-6310 АТР» юк машинасининг ҳайдовчиси Кашанов ушланди. У Тошкент шаҳридаги «Наврўз» фирмасидан 15,2 тонна суюқ совунни Қозоғистон пойтахтига олиб кетаётган экан. Тошкентликлар эса бир парча совунни талонга сотиб олиб, авайлаб-асраб ишлатишмоқда.

Ҳозир магазинлардан телефон аппаратларини кундузи чироқ ёқиб тополмайсиз. Лекин Тошкентдаги «Меркурий» кооперативи ишбилармонлари 3 минг 300 дона телефон аппаратини «Ўзспецэнергогаз» ташкилотига қарашли «КАМАЗ-3731 ТНН» машинасига ортиб, яширинча Чимкентга жўнатишмоқчи бўлишган. Ҳайдовчи Левин «Меркурий»дан Чимкентга совға қилмоқчи эдик», деб важ кўрсатди. Нега аввал ўзимизга сотмайсизлар? «Меркурий» телефон аппаратларини ўзи ишлаб чиқармайди. Савол туғилади: Тошкентнинг нонини еб, сувини ичиб, бошқаларга хизмат қилаётган бу кооперативни текширадиган, жиловини тортиб қўядиган идора бормикин?

Одамлар ун ва ун маҳсулотлари жумҳуриятимиздан четга олиб чиқиб кетиляпти, бизлар эса бир қоп унга зор бўлиб юрибмиз, дейишмоқда. Биринчидан, ун ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг ташқарига ташиб кетилишига рухсат берадиган қарорнинг ўзи йўқ, иккинчидан, бизда бундай ўзбошимчаликларга қарши қатъий кураш олиб борилмоқда.

Маълумки, ўтган йили Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан мева-сабзавот ҳамда кенг истеъмол буюмларини жумҳуриятдан ташқарига олиб чиқиб кетиш таъқиқланган эди. Эндиликда янги тартиб жорий этилди. Унга кўра картошка, мева ва резавор мева, сабзавот ва узум, янги ва қайта ишланган мева-сабзавот маҳсулотлари асосан озиқ-овқат, халқ истеъмоли моллари ва ишлаб чиқариш-техника маҳсулотларига алмаштириш шартларидаги шартномалар бўйича жумҳуриятдан четга чиқарилади. Бу ўз навбатида колхозлар, совхозлар ва аҳоли учун моллар ва озиқ-овқат маҳсулотлари танқислигини камайтиришга хизмат қилади.

Қарорга биноан кооперативлар, ижарачилар, шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгалари, бошқа фуқаролар узум, янги, қуритилган ва қайта ишланган сабзавот-мева маҳсулотларини четга олиб чиқишлари учун район ижроия комитетининг комиссиясидан, Тошкент ва вилоят шаҳарларида эса шаҳар ижроия комитети комиссиясидан рухсатнома олишлари, кооперативларга, уларга хизмат кўрсатувчи банк бўлимлари, ижарачилар, шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгалари ва фуқароларга жамғарма банкининг маҳаллий бўлимлари бож тўлаганлиги тўғрисида берган ҳужжатларга эга бўлишлари керак.

Рухсатномалар ва бож тўланганлик тўғрисидаги ҳужжатлар бўлмаса, маҳсулотни четга чиқариш таъқиқланади, у эгасига қайтарилади ёки унинг розилиги билан «Ўзкоопзаготторг»нинг тайёрлов ташкилотлари томонидан қабул қилиб олинади. Кўриниб турибдики, қарор халқ фойдасини кўзлаб қабул қилинган. Лекин ўтказилган рейдларда ҳали ҳам айрим кишилар тегишли ҳужжатлари бўлмагани ҳолда мева-сабзавотларни ташқарига ташиб кетиш пайида бўлишаётганлиги аниқланди.

Чиноз район ички ишлар бўлими БХСС бошлиғи, милиция майори Фарҳод Қўчқоров сўзидан:

— Қарорда маҳсулот эгаси рози бўлгандагина тайёрлов идорасига топширилсин, дейилган. Рози бўлмаса-чи? 1989 йили қизиқ воқеа рўй берди. Биз Қашқадарёдан Россияга 12 тонна помидор олиб кетаётган юк машинасини тўхтатиб, давлатга топширтирдик. Эгаси келиб, жанжал кўтарди. Бизни ҳеч ким ҳимоя қилмади. Ноилож К. Маркс номли колхоздан помидор олиб бердик. Бундан ташқари, район тайёрлов идораси 30—40 тонналаб маҳсулотни қабул қилиш имкониятига эга эмас. Ҳайдовчидан тилхат олиб, орқасига қайтариб юборамиз. У маҳсулотни эгасига топширдими-йўқми, билмаймиз. Баъзан ҳайдовчилар шикоят қилишади: «Фарғонадек жойдан келаяпмиз, ҳамма ГАИ постларидан ўтдик. Нега энди Чиноздан ўтказмайсизлар?». Менимча, тегишли ҳужжатлари, рухсатномалари бўлмаган ҳайдовчиларни ўша жойнинг ўзидаёқ ўтказмаслик керак. Оқибатда кун иссиғида маҳсулот бузилади, яна шунча йўл босиб, орқасига қайтиб боргандан сўнг умуман ҳеч нарсага ярамай қолади. Агар барча чегара постларида ГАИ ходимлари билан биргаликда рухсатнома ва солиқ тўлаганлик тўғрисида ҳужжатларни расмийлаштирувчи идораларнинг вакиллари ҳам ўтиришса, бизнингча, ошиқча сарсон-саргардонликлар бартараф этиларди.

Янгийўл район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги Абдували Худойберганов:

— Вазирлар Маҳкамасининг қарори ўз вақтида қабул қилинди. У ошиқча сарсонгарчиликларнинг олдини олади. Лекин мўмай даромадга ишқибоз кишилар ҳали ҳам тегишли рухсатномасиз мева-сабзавот, полиз маҳсулотларини ташқарига олиб кетишга уринишмоқда.

Ўзингиз ҳисоблаб чиқинг:

— Жумҳуриятимиздан Россия шаҳарларига маҳсулот ортган машиналар бўзчининг мокисидек қатнайверса, эрта-индин бозорларимизда нарх-наволар яна ҳам юқорилаб кетиши ҳеч гап эмас.

Узоқ ўлкаларга жуфт-жуфт машиналарда жўнаш «Ўзплодоовощ» бирлашмасининг 1-автокорхонаси ҳайдовчиларига азалдан одат бўлиб қолган. Бозорларимиздаги қимматчилик учун кимларнидир жазолаш керак бўлса, рўйхатнинг аввалида биринчи навбатда шу корхона раҳбарлари ва ҳайдовчилари туриши шубҳасиз. Қарангки, корхонанинг «04146 ТНН ЛиАЗ» ва «7379 ТНЛ КАМАЗ» машиналари ҳайдовчилари Каргашичев ва Ивановларнинг ҳар бири Бухородан 10 тоннадан ўрикни олиб Шимолий Қозоғистонга равона бўлишаётганда қўлга тушдилар. Ҳолбуки, ўзимизда ўрикнинг килоси 5—6 сўмдан кам эмас.

Қарор қабул қилинди. Лекин ана шу қарорга амал қилмаслик, енгил-елпи жазолар ташмачиликни камайтираётгани йўқ. Масалан, Давлат автомобиль назорати ходимлари чегарада қонунбузар ҳайдовчини тўхтатишди, дейлик. ГАИ ходими уни фақат орқасига қайтариб юборади ёки БХСС бўлими ихтиёрига топширади. Бошқа ҳуқуқи йўқ. Қайтариб юборилган машиналар бошқа пинхоний йўллардан кўзлаган манзилига «қуён» бўлади. Уларни чайқовчилиги учун жазолай оласизми? Албатта, йўқ. Исбот талаб қилишади. Маҳсулот эгаси билан ҳайдовчи ўз сирларини фош этишмайди.

Демак, қарорга илова тарзида ташмачиларга нисбатан аниқ жиноий жавобгарликни жорий этиш ва уни амалга ошириш усулларини ишлаб чиқиш зарурга ўхшайди.

Чунки инсоф-диёнатни унутган кишилар яхши гап, енгил-елпи жазолар билан ташмачиликни тўхтатмайдилар.

С. АЗАМАТОВ,
вилоят Давлат автомобиль назорати бўлими бошлиғи, милиция майори.

Э. ҚОСИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ТАСС ХАБАРЛАРИ

БИЗГА БУТУН ЕВРОПА ЎҚИШГА КЕЛАДИ

● **ЛЕНИНГРАД.** Европа халқлари дорилфунуни XXI аср мутахассисларини тайёрлашда «ўқув майдони» бўлади. У Ленинград Давлат дорилфунуни дарсхоналари ҳамда тажриба ўтказиш хоналаридан фойдаланади. Нева соҳилидаги шаҳарда Европа мамлакатлари олий ўқув юртлари ректорларининг ЮНЕСКО ҳомийлигида бўлиб ўтган анжумани шундай қарор қабул қилди. Олий ўқув юрти кафедралари, факультетлари, тажриба ўтказиш хоналари, илмий маълумотлар мажмуи дорилфунун таъсис этган мамлакатларнинг ўқув юртларида вужудга келтирилади. Уларнинг умумназарий тайёргарликдан ўтган талабалари Европа халқлар дорилфунунида ўқишни давом эттиришга келадилар.

АЖОЙИБ ДОЗИМЕТР

● **МИНСК.** Белорус олимлари кашф этган ўзига хос, ажойиб дозиметр Чернобиль фалокати рўй берган ерларда олинган нурланиш миқдорини доимий назорат қилади. Дозиметрнинг қулайлиги шундаки, уни ёнингизда олиб юрмайсиз, аксинча чўнтагингизда хабар берувчи кичкина ойна бўлади. Ионлашадиган нурланиш таъсири остида унда ўзига хос спектрал тавсифлар ўзгариб туради. Узатгичдан керакли ахборотни дозиметр ёрдамида атиги бир секундда олинади. Индикатор ўзининг ноёб хусусиятларини неча ўн йиллар мобайнида сақлаб қолади. Метрологик синовлар ўтказиш учун ана шундай асбобларнинг тажриба туркуми тайёрланди.

БИТИМСИЗ ЁРДАМ БЕРИБ БЎЛАДИМИ?

● **СИМФЕРОПОЛЬ.** Мутахассисларнинг таъкидлашларига қараганда, Қрим далалари, токзорлари ва боғларида пишиб етилаётган ҳосилни йиғиштириб олиш учун 25 минг жуфт қўл керак бўлади. Дарвоқе, бу йилги мавсумда шаҳарликлар хўжаликларга ёрдам бериш учун юқорида тузилган рўйхат бўйича бормайдиган бўлдилар. Бундай тадбир биринчи марта амалга оширилмоқда. Шаҳарликлар ўз хоҳишларига кўра жамоа ва давлат хўжаликлари билан битимлар тузишади.

ҚЎЗИҚОРИН ҲАМ ГЎШТ ЎРНИНИ ҚОПЛАЙДИ

● **УССУРИЙСК.** (Приморье ўлкаси) Приморье аҳолиси эндиликда ўз шаҳар хонадонларидаги айвончаларда ҳам қўзиқорин етиштиришлари мумкин. Приморье қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот илмгоҳининг биотехнология тажриба ўтказиш хонаси улар учун уруғлик етказиб бера бошлади. Унча инжиқ бўлмаган ва серҳосил қўзиқоринлар Шампиньонлар билан жиддий рақобат қилмоқда. Лаборатория қўзиқоринининг Шампиньон турини бундан анча илгари ўзлаштириб олган эди. Муҳими шундаки, «Вешенки» қўзиқорининг уруғлиги гўшт маҳсулотлари тақчил шароитда эркин савдода пайдо бўлди. Қўзиқоринлар таркибида оқсил моддаси кўп, у гўшт ўрнини муайян даражада қоплайди.

(ТАСС мухбирлари).

ҚАДИМГИ ШАҲАР ҚЎРҒОНИ

● *«Хазина»га келган хатлардан*

Мана, бир неча йилдирки, Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг ходимлари илмий ҳамкорлик қилиш ҳақида археология институти билан тузилган шартномага асосан Кавардон қишлоғида кўп йиллардан буён олиб борилаётган археологик-текширув ишларида қатнашмоқдалар. Бу ҳамкорлик ўзининг яхши натижаларини бермоқда. Чунки қазишмалар пайтида учраган кўплаб ноёб топилмалар музейнинг хазина хоналарига келтириб қўйилмоқда ва улар илмий асосда ўрганилмоқда. Биз тилга олган Кавардон қишлоғи тарихий жиҳатдан муҳим аҳамиятга эгадир. Унинг ер қатламлари бағридан жой олган Кабарна (Капарна) шаҳри харобалари қизиқарли маълумотлар бермоқда. Бу қадимий шаҳар ҳақида ёзма манбаларда деярли маълумотлар учрамайди. Фақатгина IX—X асрларда яшаб ижод этган тарихчи-географ олимларнинг рисолаларидагина шундай шаҳар бўлганлиги тилга олинади. Қуйида шу шаҳарнинг Арк қўрғонида олиб борилаётган археологик қазишмалар ҳақида сўз юритмоқчимиз.

Шаҳар аркининг харобаси ҳозирги кунда 14—15 метрлар чамаси баландликдаги улкан тепаликдан иборат бўлиб, Хамдам каналининг чап қирғоғида жойлашган. Бу тепалик ерлик халқ томонидан Хонтепа номи билан аталади. Тепаликнинг устки юзаси бироз текисроқ бўлиб, бўйи 60 метр, эни 50 метрлар чамасидадир.

Биз қуйида ушбу сатрлар орқали қазишмалардан олинган янгиликларни батамом ёрита олмаймиз. Ҳозирча қазишмалар натижасида ўрганилган қадимги қабр иншооти наус (мақбара) ҳақида қисқача сўз юритмоқчимиз. Наус-мусулмон динидан аввалги зардуштийлар динига мансуб кишилар қабридир. Бу диндагиларнинг пайғамбари Зардушт (олтин туя дегани) тахминан милоддан олдинги VI асрнинг биринчи ярмида яшаган бўлиб, унинг таълимотларидан бирида айтилишича, инсон ўлгач унинг жасадини ерга кўмиш, сувга ташлаш, ўтга ёқиш гуноҳ ҳисобланган. Чунки ер, сув, ҳаво, олов муқаддас ҳисобланиб, уларнинг одам танаси билан булғаланиши ёмон одат саналган.

Шунинг учун марҳумга атаб алоҳида бир хонали ёки кўп хонали кулба (мақбара) қурилиб, махсус сопол идишларга (хумча, остодон каби) марҳумнинг суягинигина солиб кейин кўмишган. Сопол идишларга солишдан аввал марҳум жасади махсус ерларда бир йилгача сақланган. Сақланаётган жасад вақт ўтиши билан ҳамда қузғунлар, қурт-қумурсқалар ёрдамида суяк этдан тозаланган. Тоза бўлган суяк йиғиб олиниб тайёрлаб қўйилган идишларга солинган ва бу идишлар мақбарага қўйилгач эшиги беркитиб ташланган.

Бу каби қабр иншоотлари шу кунларгача жумҳуриятимизнинг турли ноҳияларида олиб борилаётган археологик қазишмалар натижасида топилган. Шулардан бири 1988—1989 йилларда Кавардондаги шаҳар арки харобаларида ўтказилган қазишмалардан аниқланган кўп хонали қабр (наус) иншоотидир. Бу иншоот табиийки, бизгача ўзининг қадимий кўриниши ҳолатида етиб келмаган. Замон ўтиши натижасида ва айниқса тепаликнинг чеккасига қурилганлиги сабабли бузилиши тезлашган. Натижада фақатгина тўртта хонасининг пастки қисмигина сақланган ҳолда бизнинг давримизгача етиб келган. Бешинчи, олтинчи хоналари қисман сақланган.

Илмий асосларга кўра бу мақбара қадимда камида саккиз хонадан иборат бўлган. Унинг ташқи кўриниши тўртбурчак шаклига яқин бўлиб, бир томони 19 метр, иккинчи томони 17,5 метр узунликда бўлган. Унинг метин каби пишиқ пахсадан ишланган деворлари қалин бўлиб, ташқарисиники уч метрдан, ички деворлари 1,5 метрдандир.

Мақбарага шимолий-шарқ томондаги тор эшик орқали кирилган. У ерда эни икки метр бўлган чўзиқ кўринишдаги йўлак бўлиб, бу йўлак орқали эшиклари алоҳида-алоҳида бўлган хоналарга кирилган. Бу хоналар ҳам тор ва чўзиқ бўлиб (4x1,5—2 метрдан), ер сатҳи текис ва деворлари каби майда сомонли лой билан сувалган. Йўлакнинг деворларида эса оҳак қоришмали сувоқ қолдиқлари сақланиб қолган. Бу хоналар синчиклаб ўрганилди. Лекин унинг ичидан ҳеч қандай моддий ашёларнинг қолдиқлари топилмади. Лекин уларнинг ичида қачонлардир махсус сопол тобутларга солинган марҳум хоклари бўлган. Акс ҳолда хоналарнинг эшиклари шунингдек, умумий йўлак эшиги ҳам йирик ҳажмдаги тўғри тўртбурчакли хом ғиштлар (44—47x22—24x8—10 сантиметрли) билан мустаҳкам қилиб беркитиб ташланмаган бўларди.

Бу харобаларни ўрганар эканмиз, хаёлимиздан баъзи бир фикрларнинг ўтиши табиийдир. Хўш, бу қурилма мақбара вазифасини бажарганмикан? Нима учун хоналар ичидан бирорта ҳам ашёвий далиллар топилмади? Хоналарнинг эшиклари нега хом ғиштлар билан мустаҳкам қилиб беркитиб ташланган? Биз ўз тажрибаларимизга ва илмий асосларимизга суянган ҳолда бу меъморий қурилмани қадимги Қабарна шаҳрининг улуғлари учун махсус қурилган оилавий мақбара, деб айта оламиз.

Бу мақбара илмий асосларга кўра бундан 1300 йиллар аввал қурилган бўлиб, жуда қисқа вақт ичида ташландиқ ҳолга келган. Бунга асосан арабларнинг VIII аср бошларидаги Чоч (Шош) вилоятига бостириб кириб, ерлик аҳоли орасида ўз қонун-қоидаларини тарғиб қилишлари сабаб бўлган. Ҳеч шубҳа йўқки, бу мақбара хоналарида ерлик халқнинг юқори синфлари қавм-қариндошларининг хоклари солинган сопол тобутлар (остодонлар) бўлган. Хоналарга тобутлар (битта, гоҳида бир нечталаб) қўйилгач, уларни эшиклари бирин-кетин мустаҳкам қилиб ёпиб ташланган. Охирида эса, барча хоналарга тобутлар қўйиб бўлингач, мақбаранинг умумий йўлагига олиб кирувчи тор ва узун қилиб ишланган эшиги ҳам батамом ғишт билан беркитиб ташланган.

Ўз урф-одатлари, диний эътиқодлари ва ота-боболарининг расм-русумларини бажаришни ўзлари учун ҳам фарз, ҳам қарз, деб билган ерлик халқ ўзгаларга тобеликни исташмаган ҳолда ўзга ерларга бошпана излаб кетар чоғларида ўз авлодлари хокини шошилинч равишда олиб кетганлар. Улар сопол тобутларни олиш чоғларида умумий эшикни (йўлак эшигини) қайтадан қийналиб, вақт кетказиб бузиб ўтирмасдан хоналарни тепа қисмидан бузиб тушган бўлишлари керак. Тобутларни олиш чоғларида, албатта, синиб қолганлари ҳам бўлиши керак. Бу синган тобут парчаларини мақбара ташқарисига ташлаб кетганлар. Биз қазишмалар давомида бу тобутлардан қолган парчаларни топишга муяссар бўлдик.

Арк харобаларида олиб борилаётган қазишмалар давом этмоқда. Ўйлаймизки, бу хилдаги мақбара қолдиқлари бу ерларда битта бўлмаса керак.

Қазишмалар олиб борилаётган Кабарна харобалари авлодларимиз ўтмиш тарихининг барча қирраларини ёритиб беришда бир ноёб хазинадир, десак муболаға қилмаган бўламиз. Шу кунларгача биз ўрганаётган меъморий қурилмалар ва топилаётган ажойиб ҳунармандчилик намуналарининг кўплиги ва хилма-хиллиги фикримизга далил бўла олади.

Ўткир АЛИМОВ,
Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг катта илмий ходими.

• Қизлар мушоираси

ОҚИБАТ

Дунё дунёлиги рост бўлмай қолди,
Ёғийлар рақибдан паст бўлмай қолди,
Тепкининг охири-қасд бўлмай қолди,
Сен олислаб кетган кундан ОРИЯТ!
Кулгим бўлишмоққа дўсти-тоғим йўқ,
Ғанимдан шодларнинг ҳеч адоғи йўқ,
У тўқ нигоҳларнинг қўл қадоғи йўқ,
Сен олислаб кетган кундан, ОҚИБАТ!
Саҳро узра ёлғиз ўсган гул, кўнглим,
Қисмати қовжираб бўлмоқ кул, кўнглим,
Оҳ, менинг борлиғим, умрим, тул кўнглим
Агар сен қайтмасанг тағин, МУҲАББАТ!

Ҳабиба ҚУРБОНБОЕВА.

●

СОҒИНИШ

Сизни жуда соғинганман, онажон,
Неча йилки кўзим йўлга тикилар.
Интиқ бўлиб йўлга боққаним замон
Кўзимдан ёш тизмақатор тўкилар.
Оқарди-ку сочларингиз толаси,
Балки қўмсаб сиз ҳам юрак доғлайсиз.
Айрилмасин ҳатто қушнинг боласи,
Қарғишларга кўмиб отам қарғайсиз.
Бу оламда хато қилмай ким ўтган,
Сизсиз она дунё менга яримдир.
Бўлса айтинг ким тўкисликда ютган,
Ярим дунё — менинг битмас ярамдир...
Сизни жуда соғинганман, онажон,
Тонглар туриб кўзим йўлга тикилар.
Интиқ бўлиб сизга талпинган замон
Илинжимдан йўллар чоки сўкилар.
Сизни жуда соғиндим-ку, онажон...

Зулфия АШУРОВА.

●

СЕНИ ЭНДИ...

Сени энди кўрмагай кўзим,
Ёшларимга ғарқ этиб кетдинг.
Шўр маржонга, худо, бер тўзим!
Энди кўрман, муродга етдинг.
Бахтли эди ўтган онларим,
Силагандим мен ҳаёт юзин.
«Сени дейман» деган лабларим
Билар экан «бевафо» сўзин...
«Мўъжаз юрак сендан йироқда!» —
Уқтирар лаб (ишонмайман ҳеч!..)
Аламларим балқар қароқда,
Азобларинг олиб, мендан кеч.
Оҳ, биламан! Қайтмагай тинчим!
Йиллар мендан меҳримни олди.
Кўр бўлсам ҳам, лек бир ўтинчим —
Хаёл чизган сийратим қолди.

Барчиной ЖЎРАЕВА.

●

ҚЎМСАШ

Оёғин узатди қиш ҳам эринмай,
Руҳимда ҳорғинлик ёйди кенг томир.
Ёмғирни соғиндим, ёмғирдай тинмай
Кўз ёшим соғинчдан тиклади чодир.
Чиқолмай чодирдан карахтман, ота,
Йўлимни боғлайди занжирсифат тўр.
Юракнинг азобли оғриғин нетай,
Ахир, қаноатим ўзим каби ғўр.
Ёмғирни соғиндим, ёмғирдай шаффоф
Туйғулар дилимни этмасидан тарк.
Онамнинг сиҳатин тангридан сўраб
Сабрга таяниб яшашим керак!
Ҳар қанча азобга чидарман, ота,
Соғинчдан бўлса-да дил тилим-тилим.
Меҳрингни ёд этиб қайта ва қайта
Узайиб боряпти менинг манзилим...

Нигора ЖАЛОЛИДДИН қизи.

• *Маданият*

КИНОДА МАШҲУР КИШИЛАР ҲАЁТИ

ЎЗБЕК режиссёри Темурмалик Юнусов ўрта аср буюк олимлари тўғрисида картиналар туркумини яратишни мўлжаллаб қўйди. Бу рўйхатда афсонавий Хўжа Аҳмад Яссавийнинг номи биринчи ўринда турибди.

У фақат ўзининг дунёқарашлари билан машҳур бўлиб қолмаган, Қуръон ва ҳадисларни турк халқлари учун биринчи марта тушунарли баён этиб берганлиги билан ҳам ном чиқарган. Алишер Навоий бу олимга юқори баҳо берган эди. Амур Темур ҳам унинг номини ҳурмат билан тилга олган.

Яссавий номи узоқ йиллар давомида унут бўлди. Чунки Октябрь инқилобидан сўнг у реакционер олим, мистик шоир деб эълон қилинди. Хўжа Аҳмад Яссавийнинг маънавий мероси хорижда — Шарқда ҳам, Ғарбда ҳам кенг ўрганилган бир пайтда бизда олимнинг меросига ана шундай муносабатда бўлинди. Унинг номи ҳамон эътиборни ўзига жалб этиб келмоқда. Келгуси йили Парижда, икки йилдан сўнг эса Истанбулда катта илмий конференциялар ўтказиш режалаштирилган. Бу тадбирлар Яссавий туғилган куннинг 890 йиллиги арафасида ўтказилади. Чимкент яқинидаги Сайрам қишлоғида дунёга келган олим қиёфаси ва меросини Темурмалик Юнусов ўз асарида гавдалантирмоқчи бўлаяпти.

(ЎзТАГ).

• «ЛОЛА» ОҒУШИДА •

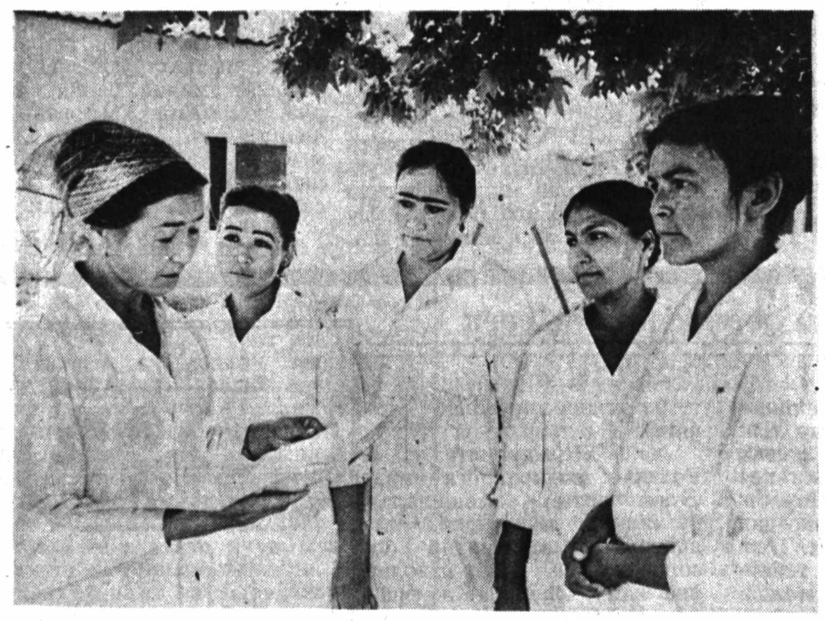

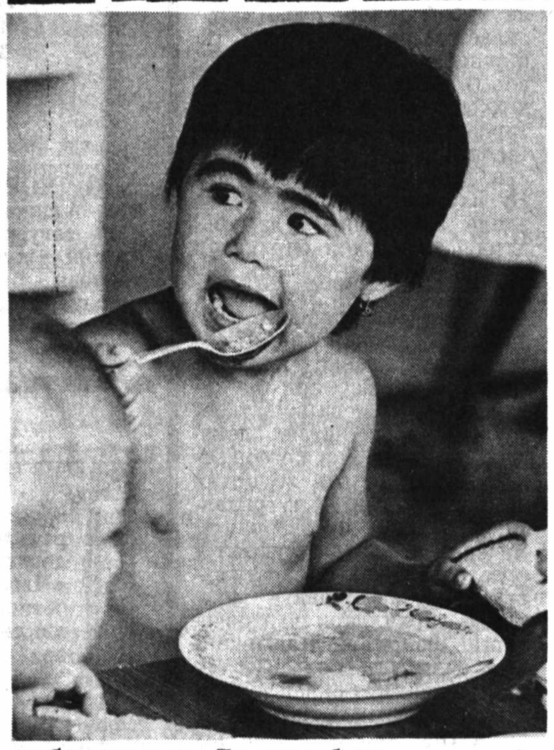

● ПИСКЕНТ районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» жамоа хўжалигининг «Лола» болалар боғчасида 140 нафар кичкинтой тарбияланмоқда. Бу ерда болажонларнинг яйрашлари учун барча қулайликлар бор. СУРАТДА: боғча ҳаётидан лавҳалар.

Сураткаш В. ТЎРАЕВ.

АЙТИЛМАГАН ТИЛАК

«СЕН масрурсан ва мағрур. Оппоқ либос, гавҳар кўзли зийнатлар, пардозларинг ҳуснингни ўн чандон оширган. Гўё моҳир ўйинчоқсоз яратган қўғирчоққа ўхшайсан. Сенга термула туриб, аввал сенда бўлмаган ва мен сира кўрмаган сифатларни учрата бошладим: кўзларингда аввалари меҳр ва ҳаё порларди, энди кибр чақнамоқда. Лабларингда аввалари ним табассум ўйнар эди, энди эса сохта кулгу тўкилмоқда. Охирги учрашувимиз. Мен:

— Нега бундай қилаяпсан?

Сен:

— Дунёга бир марта келаман. Нега энди бошқалардан кам бўлиб яшашим керак. Ахир кимдан камман? Кўр бўлмасам, соқов масман, эс-ҳушим ҳам жойида...

Мен:

— Ахир... ахир севгимиз-чи? Аҳду паймонлар-чи?

Сен ўзингни зўрлаб, хандон ташлаб кулдинг:

— Ҳа, энди мактаб даври, ёш эдик, хаёлпараст эдик.

Мен: Ёш эдик. Мен ҳамон ёшман, ҳамон ўша ширин хаёллар оғушидаман. Сен ҳаёт отлиғ қозонга тушиб улгурибсан.

Бу сўзларни айтмадим, чунки сен энди СЕН эмасдинг!

Уч кун аввал тўйга таклифнома олиб келдинг:

— Албатта бор, илтимос...

Мен билдим, сен «ИЛТИМОС»ни бекорга айтмадинг. Мана бу дабдабаларни кўрсатиш учун ва шу орқали ўзингнинг «ҲАҚ» эканлигингни исботлаш учун илтимосни қўшдинг таклифга.

Билмадим, балки сен ҳақдирсан? Аммо сенинг ҲАҚИҚАТинг муҳаббат номли шевага, бу шевада сўзлашувчи чин ошиқу садоқатли маъшуқага ТУҲМАТ билан тенгдир!.. «Илтимос»инг ерда қолмади — мен келдим сенинг дабдабаю ас-асали тўйингга. Мен сира ҳам бундай тўй қила олмас эдим...

• Қатра •

Сен куёв хонадонига ўзгача бир муҳаббат — молу давлат ишқи билан бординг. Йўқ дема, инкор этма. Севаман деб, ёлғон айтма! Чунки бир юракка икки севги ҳеч қачон сиғган эмас!..

Куй янгради. Сен гўёки берилиб тинглаяпсан. Янги қўшиқ бошладилар, уни ҳам тинглаб, оҳангига мос ҳолда бош тебратиб ўтирибсан. Яна бошқа қўшиқ бошланса, уни ҳам гўё мароқ билан тинглайсан. Мен эса қўшиқларни эшитмаяпман. Чунки менинг ўз ҚЎШИҒИМ бор. У — юрагим қатига ёзилган. Фақат сен боис яралди бу қўшиқ:

Сенга бахту, менга андуҳ,
ёрим, қутлуғ тўйгинанг,
Бўй баробар ғамга отдинг,
феълингга мос бўйгинанг.
Сен кетарсан ҳарир рўмол
бошинг узра ҳилпираб,
Мен қоларман кўзларим ёш,
ёр, ортингдан мўлтираб.
Сенга бахту, менга андуҳ,
ёрим тўйинг, ёр-ёр,
Бошим урдим ёрилмади,
надир кўнглинг, ёр-ёр?
Қўлингдаги биллур қадаҳ
шуълалардан яркирар,
Кўзларимга май ўрнида
унда ёшим чайқалар,
Дўстлар сенга, ағёр менга
кулиб қарар, қаламқош,
Кулгуга ҳамоҳанг бўлиб
томчилайди кўздан ёш.
Сенга бахту, менга андуҳ,
ёрим тўйинг, ёр-ёр.
Бошим урдим ёрилмади,
надир кўнглинг ёр-ёр?
Ваъдаларинг сароб бўлди,
сароб бўлди муҳаббат,
Ғариб янглиғ бўзлар юрак:
хароб бўлди муҳаббат.
Инонганим гулзор эмас,
умрим бўйи армондир,
Умидларим қувғин маним,
ишончларим сарсондир.
Сенга бахту, менга андуҳ,
ёрим тўйинг, ёр-ёр.
Бошим урдим ёрилмади,
надир кўнглинг ёр-ёр?
Мен кетарман олисдан ҳам
олис бўлиб, бевафо,
Алам деган саҳро ичра
маъюс бўлиб, бевафо.
На севинч бор, на юпанч бор
аъроф мисол йўлларим.
Бир қараб қўй тирик юрган
шаҳидингга, дилбарим...
Сенга бахту менга андуҳ,
ёрим тўйинг, ёр-ёр,
Бошим урдим ёрилмади
надир кўнглинг, ёр-ёр?

ЎЗИНГ илҳомчиси бўлган қўшиқни ўзинг эшитолмайсан. Лекин негадир ачинмаяпсан. Ишқилиб, умринг бўйи армонсиз яша! Бу — чин юракдан ягона тилагим!

Дилмурод САЙДОВ.

ЯРМАРКАГА МАРҲАМАТ!

МЕҲНАТКАШ халқимизнинг шу одати яхши: томорқасида ҳосил етиштирдими, эл билан баҳам кўргиси келади. Шунинг учун бозорларимиз «бозор иқтисодиёти» даврида ҳам тўкин-сочин. Шу кунларда пойтахтликлар дастурхонига вилоятимиз меҳнаткашлари етиштирган ноз-неъматлар тортиқ қилинмоқда, бир неча ҳафтадан бери шаҳарнинг турли бурчакларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ярмаркалари ташкил қилинмоқда. Ҳар жума, шанба, якшанба кунлари шаҳарнинг гавжум жойларида уюштирилувчи бундай ярмаркалар сентябрь ойига қадар давом этади. Бу ерда бозордагидан қолишмайдиган, сифатли маҳсулотларни арзон нархда сотиб олиш мумкин.

Бугун ҳам тошкентликлар «Саёҳат» туристик комплекси, Чорсу бозори, Бош универсал магазини, метронинг «Ҳамза» бекати ён-атрофида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ярмаркасига ташриф буюриш, вилоятимиз меҳнаткашлари етиштирган ноз-неъматлардан харид қилиш имконига эгалар.

Б. АБДУКАРИМОВ.

САНЪАТЛАРИ МАНЗУР

Бир неча йилдирки, Бекобод район маданият уйи қошида ташкил этилган «Зафар тароналари» ашула ва рақс халқ дастаси ўз дастурини бойитиб келмоқда. Даста аъзолари замонавий куй, қўшиқлар қатори классик ҳамда катта ашулаларни ҳам маҳорат билан ижро этишяпти.

Дастанинг бадиий раҳбари — Тошкент вилоят Ленин комсомоли мукофотининг совриндори Азимжон Мўминов кўмагида кўплаб ҳаваскор қўшиқчилар районга, қолаверса вилоятга танилди. Айниқса, М. Самадова, Н. Бўрибоева, Ё. Соҳибов, М. Хўжаназаровлар санъати бугунги кунда кўпчиликка манзур бўлмоқда.

«Зафар тароналари» дастаси кейинги вақтда кўплаб кўрик-танловларда иштирок этиб, яхши натижаларни қўлга киритди. Ўтган йили Шаҳрисабзда бўлган ялла, лапар ва яккахон соз ижрочилари жумҳурият кўригида шарафли биринчи ўринни қўлга киритишган эди. Бу йил эса Янгийўл шаҳрида ўтказилган тўй маросимлари қўшиқлари, Бўка шаҳрида бўлиб ўтган мақомчилар, Коммунистик районида бўлган оилавий дасталар ҳамда катта ашула ижрочиларининг беллашувида муваффақиятли натижаларни қўлга киритишди.

Мазкур даста аъзоларининг келажаги порлоқ. Унга янги-янги умидли ёшлар келиб қўшилмоқда.

Д. АҲМЕДОВ.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ҚИТЪАДА ЭНГ БАЛАНД МАЪМУРИЙ БИНО

● БУ бино Франкфурт-Майнда уч йилу бир ойда қурилди ва машҳур Франкфурт ярмаркасининг бинолар комплексига кирди. Унинг баландлиги 256,5 метр бўлиб, швед граинити билан пардоз берилган. Ҳар бири бир ярим тонналик бундай блокларни силлиқлаш учун Карраре (Италия)-га олиб боришган.

Бинонинг 63-қаватида ярмарка ва унда қатнашган фирмаларнинг тўрт минг нафар ходими ишлайди. Уларни иш жойига тезюрар 24 та лифт элтиб қўяди.

●

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИГА АМАЛ ҚИЛИШ

БМТ инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги Декларациянинг 40 та моддасига риоя қилиниши ҳақидаги маълумотларни берди. Бу масала Дониё ва Швецияда ҳаммадан ҳам яхшироқ экан (98 фоиз). Эронда энг ёмон (0 фоиз). Ливия, Руминия, Эфиопия, Хитой, Жанубий Африка республикаси, СССР ва Болгария (1—4 фоиз) жадвалнинг охирида туради.

• Насрий масаллар •

АВВАЛ ЎЗИНГГА БОҚ

— Яхши гап ҳам, ёмон гап ҳам сендан чиқади-ю, балога мен қоламан, — дебди гина билан Тил Оғизга қараб.

— Бунга тишларнинг қатъиятсизлиги сабаб, — дебди Оғиз. — Агар улар бошидан маҳкам туришиб, ўз вақтида сени жиловлаганида эди, ёмон гаплар Лабларга етиб келмасди ва мен уларни ташқарига чиқармасдим.

— Балиқ бошидан сасийди, демоқчисан-да, — дебди бир тўлғониб олган Тил.

ҚАЙЧИЛАШГА САБАБ

— Нега бизларни доимо тез-тез қайчилашиб туришади-а? — дебди ажабланишиб Тирноқлар.

— Кирни ҳимояларингга олганларинг учун, — дебди Қўл.

БИРЛИКНИНГ КУЧИ

— Бизларни нега тез-тез тугиб туришаркин-а? — дебди Бармоқлар.

— Бирликнинг кучини кўрсатиш учун, — дебди Мушт.

ШУКУР ҚИЛ

— Менинг ўсишимга ҳалақит бераяпсан, — дебди ранжиган оҳангда Тирноқлар Терига қараб.

— Шукур қил, — дебди Тери. — ҳалиям мен туфайли сенларни бутунлай қайчилаб ташлашмайди.

ЯХШИЛИКНИ БИЛМАГАЧ

— Бирам очкўзсан-ей, — дебди Чап қўл Ўнг қўлга, — қозонгаям, чўмич-товоққаям биринчи бўлиб сен югурасан.

— Очкўз эмасман-э, — дебди куюниб Ўнг қўл, — сенинг уқувсизлигингни билганим учун ўзим елиб-югураман-да...

НОЎРИН ТАЪНА

— Сенлар менга ҳалақит бераяпсанлар, — дебди Кўз Киприкларга, — нуқул юзимни тўсиб, мени беркитмоқчи бўласанлар.

— Сени биз тўсиб, ҳимоя қилмаганимизда эди, равшанлигинг аллақачон тугаган бўларди, — дебди Киприклар, — Ёруғлигинг биз билан-ку, ахир!

Нормамат ТОҒАЕВ.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

Тошкент вилояти ҳунар-техника таълими бошқармаси

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИДАГИ

3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

газ-электр пайвандчилар, қурувчи-дурадгорлар, саноат ускуналарини таъмирловчи-чилангарлар, пойабзалчилар, ғишт терувчи-монтажчилар, токарлар, қандолатчилар, кечки сотувчилар.

Билим юртига 9—11 синфларни битирган 15—18 ёшдаги йигитлар ва қизлар қабул қилинади.

9-синф маълумоти билан ўқишга кирганлар 3 йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб эгаллаганликлари тўғрисида диплом оладилар. Ўқувчилар бепул 3 маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Билим юрти қошида барча касблар бўйича ишлаб чиқариш устахоналари бор.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 фоизи берилади.

Билим юртида ўқиш вақти узлуксиз меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Эҳтиёжи бўлганларга ётоқхона берилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ариза, таржимаи ҳол, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, 3х4 см. ўлчамли 6 та фотосурат, 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Билим юрти манзили: Тошкент вилояти, Янгийўл шаҳри. Туркманбоғи, 3-ўрта ҳунар-техника билим юрти.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ

«МАЛИКА» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ҚОШИДАГИ

46-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бу ерда сиз ҳаётингиз учун энг зарур ва ҳурматга сазовор бўладиган, яъни аёллар ва болаларнинг енгил устки, ички кийимларини тикувчи, бичувчи ва тўқувчи касбларни эгаллайсиз.

Бизда сизни аъло ўқишингиз ва дам олишингиз учун ҳамма шароит яратилган.

Синфларимизда Сиз учун энг янги техник жиҳозлар, компьютерлар, лингофон аппаратлари хизматингизда.

Талабаларимиз ўз меҳнат практикаларини «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтказадилар.

Ўқиш муддати 11-синфни тугатганлар учун 10 ой, ўқиш даврида 120 сўм стипендия берилади. 9-синфни битирганлар учун ўқиш муддати 1—2 ва 3 йил, 9-синфни «яхши» баҳолар билан тамомлаган ўқувчилар 2 йиллик тажриба гуруҳларига қабул қилинади.

Ўқиш мобайнида билим юрти ўқувчиларига бепул кийим-бош, иссиқ овқат (амалий машғулот вақтида 81 сўм миқдорида овқат пули) ва 40 сўм товон пули ҳамда **ишлаган ойлик даромадининг 50 фоизи берилади.**

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшилади.

Тўқувчилик касби бўйича ўқиш муддати 11 синфни тугатганлар учун 10 ой.

Ўқувчилар ҳар ойда 120 сўм, амалий ишлаб чиқариш даврида 100 фоиз ёки 200—250 сўм миқдорида ҳақ оладилар, ҳамда ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, тиббий маълумотнома (086/У намунадаги), ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, турар жойидан маълумотнома, 3х4 см катталикдаги сурат (4 дона).

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент шаҳри—19, С. Раҳимов ноҳияси, С. Раҳимов кўчаси, 313-уй. Себзор даҳаси (2, 7, 21-троллейбуслар билан борилади). Телефонлар: 40-52-64, 40-54-49.

ДИҚҚАТ!

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»га қарашли «УЗБЕКТЮМЕНЬЖИЛСТРОЙ» трестининг қайта ташкил этилиши ва ТЮМЕНЬ вилоятининг НЯГАНЬ шаҳри, ТАЛЛИНСКИЙ қўрғонида 1991 йилда уй-жойлар ва ижтимоий-маданий хизмат объектлари қурилиш ҳажмининг ортиши ҳамда СОВЕТСКИЙ қўрғонида уй-жойлар ва ижтимоий ривожланиш объектлари қурилиши муносабати билан

ҚУРИЛИШДА ИШ ТАЖРИБАСИГА ЭГА БЎЛГАН МУТАХАССИСЛАРНИ

ДОИМИЙ ИШГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Темир-бетон конструкцияларини монтаж қилувчи монтажчилар, электр пайвандчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, электрчилар, тунукасозлар, сайқалловчилар, барча тоифадаги ҳайдовчилар, ўрмаловчи кранларнинг машинистлари, бульдозерчилар, тракторчилар, сувоқчи-бўёқчилар, экскаваторчилар, минора кранларининг машинистлари электрон асбобларни ремонт қилувчи электрчилар, автомашиналарнинг чилангарлари, минора ва шотли кранлар монтажи бўйича электр сими ўровчилар, ёнилғи аппаратуралари, шиналар ремонти, автомашиналарнинг ҳаракатланувчи қисмини созлаш, қурилиш техникаси, агрегатларни созлаш бўйича эшувчилар, парчинловчилар, мойловчилар карбюраторчилар, автоэлектрчилар.

МЕҲНАТГА — КЕЛИШУВГА КЎРА ШАРТНОМА ИМЗОЛАНГАЧ ОШИРИЛГАН ТАРИФ СТАВКАЛАРИ БЎЙИЧА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ.

Ўртача иш ҳақи ойига 1200 сўмдан зиёдроқни ташкил этади, илгари амалда бўлган тўловлар сақлаб қолинади (меҳнат аккордли ҳақ тўлаш, мукофотлар, 13 маош, хизмат кўрсатган йиллар учун ҳақ).

1,7 район коэффициенти, шунингдек 1,7 район коэффициентини ҳисобга олган ҳолда товон пули тўланади.

Нягань шаҳрига командировкага борганларга кеча-кундузга 11 сўм 50 тийин миқдорда ҳақ тўланади.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан бепул жой, оилалиларга уй-вагондан турар жой берилади.

Қўрғон худудида болалар боғчаси, мактаб, ошхона, клуб мавжуд, болалар ва катталар учун ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди.

Қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Фазогирлар шоҳкўчаси, 6-уй ёки районлардаги меҳнат биржалари.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)
БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.
Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353, масъул котиб ўринбосарлари — 325750, бўлимлар: мафкура, ёшлар ҳаёти ва ахборот — 325778, 325645, 337010, Қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Кенгашлар ҳаёти — 325733, ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767, адабиёт ва санъат — 325553; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354, жамоатчи кенгаш қабул хонаси — 33-40-48, 325354, эълонлар бўлими —325727.
Индекс: 64672. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Буюртма № 5697. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.30.